

נועם שיח

מאת אב"ד סאנטוב שליט"א

הרה"ק מטאהש זי"ע

פניני נועם שיח - ב

עקב תשפ"א

יומא דהילולא השישי - כ"ז אב

מכון אפריון לשלמה



לייקווד תשפ"א

כל הזכויות שמורות

למכון אפריון לשלמה

להוצאת שיחות הרב שלמה זלמן פרידמן שליט"א

אב"ד סאנטוב - לייקווד



הרב פנחס בידרמן - הרב נתן נטע פרוש

9996551.z@gmail.com



לקבל גליונות, לנדב גליונות, ולהערות

נא לפנות להנ"ל

קונטרס זה נדבת

הנגיד החסיד המפואר

הרב שלום מיכל ארגעל שליט"א

יד ימינו של מרן הרה"ק מטאהש זי"ע

לע"נ אביו הרה"ח הנעלה

מו"ה משה ב"ר צבי מרדכי ז"ל

מתלמידיו הראשונים של הרה"ק מטאהש זי"ע בנירעדהאז

גלב"ע ט' סיון תשפ"א

ת.ג.צ.ב.ה.

קהל זכרון אלעזר סאנטוב

בס"ד

על שם הגה"ק רבי אלעזר לעוו ז"ע בעל "שמן רוקח" אב"ד סאנטוב
ועל שם יינו הנקרא על שמו הרה"ח הנעלה מוה"ר יעקב אלעזר פרידמאן ז"ל

Congregation Zichron Elazar

16 Irene Court

Lakewood, NJ 08701

נשים על ימי מילד הנסבה

בהערכה גדולה
נביע את תודתנו והוקרתנו
מעומק לבנו

לכ"ק מרן האדמו"ר מטאהש שליט"א

מ"מ וממשיך דרכו של אביו הקדוש כ"ק מרן הרה"ק מטאהש ז"ע

שצועד בעקבי אביו

ועומד לימין קהילתנו ולימין מורינו הרב שליט"א
שאביו ז"ל היה מן ה"עשרה ראשונים" של מרן הרה"ק ז"ע

זכותו של אביו הקדוש ז"ע יגן על מרן אדמו"ר שליט"א
שיזכה להאריוך ימים על ממלכתו בבריות גופא ונהורא מעליא
עדי יבא ינון בב"א.

הנהלת הקהילה

CONGREGATION ZICHRON ELAZAR קהל זכרון אלעזר סאנטוב 16 Irene Court • Lakewood, New Jersey 08701	
OFFICIAL RECEIPT	
Date	4/18/05
Name	מרן יצחק אהרן הכהן גולדשטיין זצ"ל
Address	9 Beth Haim Ave. Bensenville, Duques, Canada, Jre 4144
Received by	[Signature]
Donation of	\$ 1000.00
מספר הסוד	777777
מספר הסוד	777777
THE DKKDDY OR SIMILARLY RECEIVED AS RECEIPT FOR THIS DONATION. ALL DONATIONS ARE TAX DEDUCTIBLE. TAX ID# 20-0750286	

כ"ק הרה"ק מטאהש ז"ע

קהל זכרון אלעזר סאנטוב
 Synagogue Zichron Elazar
 16 Irene Ct., Lakewood, NJ 08701

כבוד יורי גולדשטיין, תפקידו כהנהלת הקהילה, נביע את תודתנו והוקרתנו על ידי תרומתו לטובת קהילתנו. תרומתו נכנסה לחשבון המנוחה של הרה"ק ז"ע ויופיע על שמו בדפוס הרשמי של הקהילה. תודה מיוחדת לרב שליט"א על שזיכה את הקהילה בחברו הנדיב.

הנהלת הקהילה

פרטים:
 שם התרומה: הרב יצחק אהרן הכהן גולדשטיין זצ"ל
 מספר החשבון: 777777
 סכום התרומה: \$1000.00
 תאריך התרומה: 18/4/05

מחשבות:
 אנו מקווים שזכותו של אביו הקדוש ז"ע יגן על מרן אדמו"ר שליט"א ושיזכה להאריוך ימים על ממלכתו בבריות גופא ונהורא מעליא עדי יבא ינון בב"א.

מנהל הקהילה: [Signature]

הרב שליט"א במחיצת הקודש של הרה"ק מטאהש זי"ע



עומד בצד ימין - הרה"ח ר' שלום מיכל ארגעל הי"ו



הרה"ק זי"ע נותן מתנה לבן הרב שליט"א לרגל הבר המצוה



שמחת טאהש-תולדות אהרן-דעעש

ברא כרעי דאבוה - כ"ק אדמו"ר מטאהש שליט"א

כ"ק מרן הרה"ק מטאהש זי"ע

יומא דהילולא השישי כ"ז אב

פניני נועם שיח - ב

סיפר לי ידידי ש"ב הרה"ח ר' שלום מיכל ארגעל שליט"א יד ימינו של כ"ק מרן הרה"ק מטאהש זי"ע, שבכל ליל שבת קודש בעת עריכת השולחן, היה יושב מימין הרבי חתנו הגדול ה"ה כ"ק אדמו"ר מהאדאס שליט"א.

והנה באחת השבתות הופיע בקרית טאהש אדם מכובד אחד – א שיינער איד – והגיע לבית המדרש עוד בטרם עריכת השולחן, ומיד ניגש אל ראש השולחן והתיישב במקום המיועד לחתנו של הרבי – בצד ימין של הרבי – בלא שיכבדוהו לשבת שם.

הגבאים נכנסו לבית המדרש, וראו את האיש הזה יושב במקום המיוחד להאדמו"ר מהאדאס, וחשכו עיניהם, ועמדו אובדי עצות מבלי לדעת מה לעשות, שכן מצד אחד לא רצו לבייש את האיש הזה לומר לו שיקום ממקומו ולפנות את המקום לכבוד חתנו של הרבי – ומאידך גיסא איך שייך להניח אותו להישאר לשבת שם, הלא חתנו של הרבי יותר מכובד ויותר חשוב ויותר מבוגר מאותו יהודי, ובפרט שהוא חתנו של הרבי, ולכן החליטו לא לומר כלום בנידון, ושב ואל תעשה עדיף, ומוטב להשאיר את המצב על מתכונתו כמו שהוא, ולהמתין לראות כיצד יפול דבר.

והנה כשנכנס הרבי לביהמ"ד, תפס על אתר את שאירע שם, ומיד ציוה לקרוא אליו את הגבאי – עוד לפני שהתחיל לשיר

"שלום עליכם" – ואמר לו שילך לבית חתנו תיכף ומיד, ויגיד לחתנו, שהוא מאוד צרוד בקולו – הייזעריג – ואינו יכול לקרות בתפילת שחרית בתורה – כידוע שהרבי היה קורא מידי שבת בשבתו בתורה ולא הפסיד מעולם לקרוא בתורה – ואמור לו בשמי שביקשתי שישאר בביתו, ויכין את עצמו לקרות למחר בתורה...

וכך, בתושייתו המרובה של הרבי, הכל על מקומו יבוא בשלום... (נועם שיח מס' 149)

הן ידוע ומפורסם בשער בת רבים צדקת פזרונו הנפלאה ביותר של כ"ק האדמו"ר מטאהש זי"ע, כאשר סכומים אדירים יצאו מתחת ידו אל עבר ידם של עניים ואביונים ונצרכים שונים, ובדרכים שונים ומשונים, מפני שהגבאים – בראותם את הסכומים האדירים שהרבי מחלק לעניים עד שאינו משאיר לצרכי ביתו שלו פרוטה לפורטה, הוצרכו לפקוח את עינם, ולא הניחו לאנשים "שנחשדו" שהם הולכים לבקש מהרבי צדקה לגשת אל הרבי, ולכן הוצרך הרבי לחדש דרכים שונים ומשונים כדי להערים על הגבאים ולחלק את הצדקה מבלי שהגבאים יעלו על כך.

ולדוגמא, הרבי היה הרבה פעמים מחביא סכומים גדולים בתוך הגרביים שלו או בתוך הנעליים, וכשהנצרך היה עובר אצלו, היה הרבי מתכופף ומוציא את הכסף הטמון אצלו ומושיטו להנצרך.

מספר הבדחן הנודע הרה"ח ר' ישראל שפירא הי"ו ששמע מאדם שהיה נוכח בשעת מעשה, שפעם אחת נכנס יהודי אחד אל הרבי, והתאונן על מצבו הדחוק, שהוא נצרך באופן דחוף ביותר לסכום גדול מאוד, וביקש מהרבי שיעזור לו, שאל אותו הרבי עד מתי הוא נשאר בקרית טאהש, השיב היהודי עד לאחר שבת, אמר לו הרבי, כעת אין לי, אבל במוצ"ש כשכולם עוברים לומר 'א גוטע וואך', תעבור אצלי, ואז אתן לך בס"ד.

במוצ"ש, הגיע היהודי, ועבר עם מאות האנשים אצל הרבי לומר 'א גוטע וואך', וכשהרבי ראה שהיהודי מתקרב אצלו, קם לפתע מכסאו, והתחיל להסתובב ולהסתכל על התקרה של הביהמ"ד פה ושם, ושאל את הגבאי תסתכל מה קורה כאן, ומה קורה כאן, והגבאי לא הבין מה הרבי רוצה ממנו, והתחיל להסתכל על התקרה, וכשהגבאי היה עסוק והסתכל על התקרה, מיהר הרבי והוציא מחיקו סכום עצום של כסף, והושיטו להיהודי במהירות רב, בטרם יבחין בכך הגבאי... (נועם שיח מס' 141)

ידידי הגה"צ רבי שלמה יונגער שליט"א דומ"ץ טאהש בקרית יואל סיפר לי סיפור נפלא, וכך סיפר:

כידוע, שהרה"ק מטאהש זי"ע היה מחלק סכומים אדירים לצדקה, ולצורך כך היה מבקש מאנשי שלומו ומבעלי יכולת שיעזרו לו בנדבות או בהלוואות, וכמה פעמים היה הרה"ק מתנצל למה הוא מבקש מהם את הסכומים הגדולים האלה, והסביר להם, שהוא צריך את הכסף לאיזה ענין חשוב מאוד וכדו'.

סיפר לי יהודי אחד הגר בקרית יואל, שפעם ביקש ממנו הרה"ק זי"ע שיתן לו סכום הגון ביותר, וכשהרבי התחיל להתנצל שהוא צריך את זה לצורך חשוב מאוד, אמר להרבי "אני נותן את הכסף להרבי בתשואות חן – הרבי יכול לעשות עם הכסף מה שהוא רוצה..."

מספר היהודי, שכשהרבי שמע את דבריו, התחיל הרבי לייסרו בתוכחת מוסר, ושאל אותו: מה הכוונה שאני יכול לעשות עם הכסף מה ש"אני" רוצה, וכי אני עושה מה שאני רוצה?? – אני עושה מה שהקב"ה רוצה!!!... (נועם שיח מס' 106)

סיפר יהודי נגיד ובעל בעמיו – סוחר מפורסם בניו יארק – שיום אחד הוא מקבל טלפון מביתו נאווה קודש של הרה"ק מטאהש זי"ע, שהרבי מבקש ממנו שיבוא אליו תיכף לקנדא. הנגיד לא הבין מה לו להרבי מטאהש אליו כעת, אך לנוכח בקשתו של הרבי עלה על טיסה לקנדא, ונסע מיד לבית הרבי.

בהיכנסו, אמר לו הרבי: שמעתי שיהודי פלוני חייב לך סכום של חמישים אלף דולר ואין לו לפרוע את זה כעת, ואתה רודף אחריו בתוקף ומבקש ממנו שיפרע לך, בבקשה ממך, אני הולך עכשיו ליתן לך את הסכום הזה, ואני מבקש ממך שתפסיק לרדוף את האיש הזה, ומידי דברו הושיט לו הרבי מעטפה ובו חמישים אלף דולר מזומן טבין ותקילין – כאשר הרבי מצוהו שלא ידבר כלום מכל אשר קרהו... (נועם שיח מס' 167)

כידוע, שמרן הרה"ק מטאהש זי"ע היה יחיד במינו בלבו הטוב שהיה לו. הרבי היה מסור לכל אחד ואחד באופן נפלא ביותר, ונתן את כל מה שיש לו להשני – סכומים אדירים עברו תחת ידו – ואת כל זה היה הרבי מחלק לעניים ואביונים וצרכי צדקה אחרים. נהוג היה, שכל האורחים שבאו לשבות במחיצתו, אכלו את סעודת יום שבת קודש בביתו נאווה קודש של הרה"ק זי"ע, והרבי היה דואג להאכיל את כל המשתתפים, וכל מאכל שהוגש בסעודה – ביניהם הרבה מאכלים יקרים ומיוחדים – היה הרבי מחלק לכל אחד ואחד בשתי ידיו בשפע גדול ובשמחה רבה.

מספרים, שהרה"ק מטאהש זי"ע העיד פעם על עצמו, שבטבעו, הוא קמצן גדול ובעל לב רע, אלא שברבות השנים הוא עבד על עצמו בכל הכח, להכניע את החומר הרע שבקרבו ולכופפו לטוב, עד שזכה שנעשה ממש היפך מטבעו, והוא נעשה פזרן להשני ובעל לב טוב.

היה אחד ששאל את הרבי, למה הוא מחלק מהמאכלים בשפע כה רב לכל כך הרבה אורחים – כאשר בין המאכלים היו גם מאכלים ששוויים רב – והלא חבל על הכסף, השיבו הרבי "כי אני מחפש דרכים להכניע את חומרי, ומחפש לנצל כל אפשרות לשבור את חומרי הרע" ... (נועם שיח מס' 95)

אבי מורי ז"ל לאחר שהתגלגל בשנות השואה הנוראות ממחנה למחנה וסבל יסורים רבים רח"ל, ולאחר שאיבד את כל משפחתו במלחמה הנוראה רח"ל הי"ד ונשאר יחיד ממשפחתו, התגלגל ממקום למקום, עד שהגיע לדור בקנדא – בטרם נסע להתגורר

באמריקה, ובעת שהקים הרה"ק מטאהש זי"ע את בית מדרשו בעיר מונטריאל – לפני שבנה את קרית טאהש המעטירה – היה אבי מה"מנין" שלו, ועמד על ימינו במסירות נפלאה.

והנה, אבי מורי ז"ל שמר כל ימיו על מסורת בית אבותיו והשקיע הרבה כוחות בכך שלא לשכוח את המנהגים האלו, ולא הסכים לשנות מאומה ממה שראה אצל אביו ורבوتיו, ללא שום פשרות כלל וכלל ובלא שום התפעלות מאורחות אלו הדרים באמריקה וקנדא.

לאחר פטירת אבי מורי ז"ל, מצאתי בגנזיו מכתב נורא שקיבל מאחד מקרוביו לאחר המלחמה – בו הוא מתרעם עליו על שהוא עומד על משמרתו בכל הליכותיו בקודש, ומתחבר עם אנשים "פרימיטיביים" כ"הרב לעוו"י" (הרה"ק מטאהש), ואינו מבין מדוע הוא לא מתאים את עצמו למנהג המקום באמריקה וקנדא, ללמוד באוניברסיטה ולהיות בן אדם, ומסיים בתמיהה גדולה שאינו מתחיל להבינו כלל וכלל: הלא עברת מגבול לגבול כדי לצאת מהונגריה, וסבלת על כך רבות, והנה עכשיו אתה שוב בהונגריה... (נועם שיח מס' 150)

סיפר לי גיסי הרה"ג ר' אלכסנדר בלויא שליט"א ראש ישיבת סקווירא במונטריאל, שלפני הרבה שנים התקשר כ"ק מרן הרה"ק מטאהש זי"ע לנגיד אחד באמצע הלילה, ואמר לו שהוא נצרך לסכום כסף גדול באופן דחוף ביותר, והנגיד הגיב ואמר להרבי "רבי אני כבר באמצע השינה", אמר לו הרבי "אינך צריך לדאוג, תכתוב

טשעק מיד, ותשאיר את זה בתיבת הדואר שלך ואתה יכול לחזור לישון, ואני אשלח כבר שליח לקחת את הטשעק ממך" ... הנגיד שמע את דברי הרבי, ואמר לרבי "בסדר, אני אעשה את זה לרבי".

אח"כ שאל הנגיד את הרבי "מה עוד אני יכול לעשות להרבי?" אמר לו הרבי: עכשיו תרים את ירך למעלה, ותאמר לרבוננו של עולם! – "איך האב נאך גארנישט געטאן פאר דיר" ... (נועם שיח מס' 139)

סיפר איש אחד, שפעם עשה לו מרן הרה"ק מטאהש זי"ע טובה גדולה, והיהודי נכנס אצל הרבי להודות לו על כך, ואמר לו "אני מודה להרבי מאוד מאוד על הטובה הגדולה שעשה עבורי, והנני אומר לו יישר כח מכל הלב".

נענה הרבי ואמר לו "לא לי אתה צריך להודות, כי אם להקב"ה!" כששמע האיש הזה את דברי הרבי, נענה ואמר להרבי "הרבי מלמד אותנו דרך חדש – ומהיום – כשאחד יעשה טובה להשני, השני יתעלם ממנו לגמרי ויאמר לו 'איך האב מיט דיר גארנישט איינגעלייגט', לא אתה עשית לי טובה, אלא הקב"ה" ...

אמר לו הרבי "לא הבנת את כוונתי, לא נתכוונתי לומר שאין צריכים להודות לזה שעשה לך את הטובה, אלא כוונתי הייתה, שצריכים לומר לזה שעשה לך את הטובה: אני מודה להקב"ה על ששלח אלי יהודי כזה, ואני מבקש מהקב"ה שישלח לו הצלחה בכל מעשיו, ויתן לו אריכות ימים".

מיד כששמע האיש את דברי הרבי, נתרגש עד למאוד, ותפס את הרבי בידו ואמר "רבנו של עולם! – ייש"כ מעומק הלב שנתת לנו רבי כזה! ואני מבקש ממך ה' הטוב, שתתן להרבי כח ובריאות ואריכות ימים וינהלנו לקראת משיח צדקנו במהרה בימינו" ... (נועם שיח מס' 139)

ידידי הגה"צ רבי שלמה יונגער שליט"א דומ"ץ טאהש בקרית יואל סיפר לי סיפור נפלא, וכך סיפר:

פעם הוצרכו לסדר אצל הממשלה כמה עניינים לטובת המוסדות של הרבי, ולשם כך מינו כמה עורכי דינים שיסדרו את זה. ואחד העורכי הדינים – כשהתחיל לסדר העניינים – שאל את הרבי "למי שייכים המוסדות?" והשיב הרבי "להקב"ה". והמשיך העורך דין ושאל את הרבי "מי הבעל הבית של המוסדות?" והשיב הרבי "הקב"ה". ושוב שאל "מי מחליט כל הדברים בענייני המוסדות?" והשיב הרבי "הקב"ה" ... (נועם שיח מס' 106)

כמו כן מסופר, שכשעבר הרבי מאירופה להתגורר במדינת קנדה, הגיעו להגבול של מדינת קנדה, ושם שאלו את הרבי "מה אתה הולך לעשות בקנדה?" והשיב הרבי "אני עבד ה', ואני הולך לעשות רצון ה'".

שאלוהו שוב "במה אתה הולך להתעסק שם?" השיב הרבי שוב "אני עבד ה', ואני הולך לעשות רצון ה'". שאלוהו "מנין יהיה

לך פרנסה?" והשיב הרבי "פרנסה יהיה לי מהקב"ה" ... ושוב כבר לא שאלוהו דבר והניחו לו להמשיך לדרכו... (נועם שיח מס' 106)

עוד סיפר הנ"ל: בתקופה מסויימת נקלעה הישיבה הקדושה מטאהש לקשיים מרובים, והנהלת הישיבה ביקשו מאת הרה"ק מטאהש זי"ע שירשה להבחורים מהישיבה ללכת לאסוף כספים להחזקת הישיבה, אך הרבי לא היה לו חשק לכך, ולא הניח להם.

אך לאחר שהמצב היה קשה מנשוא, ולאחר הפצרות חוזרות ונשנות מצד הנהלת הישיבה, הסכים הרבי בלית ברירה, אך בטרם כל, כינס הרבי את הבחורים וביקש מהם לשמור על שני דברים: האחד – שכשאוספים כסף בבתי מדרשות, שלא יאספו כשאוחזים בין "ברוך שאמר" ל"שמונה עשרה", והשני – יש כאן בקהלתנו כמה משפחות שחיים בדחקות נוראה, ואין להם לכדי לחם לאכול, ולכן אני מבקש – אומר הרבי – שכל הכסף שאתם אוספים שתעבירו מיד לאותן משפחות נצרכות... (נועם שיח מס' 106)

סיפר לי הגה"צ אב"ד ראדושיץ שליט"א שלמד בישיבת טאהש, שהרבה פעמים כשהיה הגה"ק מטאהש זי"ע רואה "מגיד שיעור" יוצא מהישיבה לאחר שמסר את השיעור, היה ניגש אליו ומייסר אותו בדברים היוצאים מן הלב ואומר "למה אתה מסתובב עם הגמרא הגדולה ביד?? האסטו זיך אפגעגעבן מיט די בחורים?? האם בדקת והתעניינת אם כל בחור יש לו די מחסורו אשר יחסר

לו? האם אתה בטוח שלא חסר לאף אחד מאומה? הבחורים הם כאן בישיבה בלי אבא ובלי אמא!

עוד סיפר הנ"ל, שפעם היה בחור אחד, שהנהלת הישיבה רצתה לזרוק אותו מן הישיבה, נכנסו איפוא חברי ההנהלה אצל הרבי, ואמרו לו שצריכים להוציא את הבחור מהישיבה. שאל אותם הרבי "מה רע עם הבחור הזה?", אמרו חברי ההנהלה שהבחור לא אוחד בכלום – ער האלט ביי גארנישט! אמר להם הרבי "תקנו להבחור הזה זוג נעליים חדשות, ותראו שהכל יהיה מסודר!"...

עוד סיפר, שבשנת תשס"ב התבטא הרבי בכאב גדול "שורר חרון אף רח"ל על העולם!! לא מתעסקים עם בחורים חלשים ונחשלים!! וואס וועט דא זיין?? [מה יהיה כאן??]... (נועם שיח מס')

(180)

לפני החתונה של בני הרב צבי הירש ניו, השתוקקתי להשתתח על ציונו הקדוש של הרה"ק מטאהש זי"ע, אך לא אסתייעא מילתא. והנה כשעליתי על ציונו של אבי מורי ז"ל איזה ימים לפני החתונה, חשבתי שהיות ואבי מורי היה מהעשרה ראשונים שהסתופפו בצילו הקודש של הרה"ק מטאהש זי"ע לאחר המלחמה, אז מן הסתם גם בעולם האמת הוא מסתופף בצילו, ולכן העתרתי בתפילה שאבי מורי יזכירני לטובה ולברכה אצל הרה"ק מטאהש זי"ע לכבוד השמחה.

ביום החתונה, הכנתי לעצמי במעטפה חבילת שטרות של מאה דולר, וכן חבילת שטרות של עשרים דולר (היה לי מזל שהחתונה התקיימה תיכף לאחר פורים...) – והכנסתי את הכסף אל תוך כיס

החליפה שלי. כשיצאתי מביתי לנסוע להחתונה, מיהרתי מאוד, וארזתי את בגדי השבת שלי, ובחפזי, שכחתי את החליפה בביתי.

והנה כשהגעתי למאנסי – מקום בו התקיימה החתונה – נכנסתי לביהמ"ד וויזשניץ ברצוני להתפלל שם תפילת מנחה, וחיפשתי את החליפה שלי ולא מצאתיה, והבנתי ששכחתיה בביתי, אך לפתע נבהלתי מאוד, כי מיד הבנתי, שבעקבות שכחת החליפה בביתי, נשאר שם כל הכסף שהכנתי לשלם את הוצאות החתונה, ואין לי כעת את הכסף הנצרך לי ואיני יודע מה לעשות, אך תיכף ומיד התחזקתי שהכל בהשגחה עליונה, ונכנסתי לביהמ"ד להתפלל מנחה.

מיד בהיכנסי לביהמ"ד, פגשתי את גיסי הרה"ג ר' סנדר בלויא שליט"א ר"מ דיישבת סקווירא במונטריאל, שהגיע במיוחד משם למאנסי להשתתף בשמחת החתונה, ומיד כשראני אמר לי שיש לו שליחות עבורי מכ"ק האדמו"ר מטאהש שליט"א, והוא מוציא מכיסו חבילת שטרות של מאה דולר, ומושיטם לי, באמרו שהאדמו"ר מטאהש שולח את זה לכבוד החתונה, והוא מברך ברכת "מזל טוב" מעומק לבו.

והנה עמדתי משתומם, ולא האמנתי למה שעיני רואות, ומרוב התרגשות נאלמתי דומיה ולא יכולתי להוציא הגה מפי, וגיסי שראני בהשתוממותי, שאלני מה כל הרעש, ומה גרם לך התרגשות כה גדולה, ומיד סיפרתי לו את כל הסיפור שאירע כעת עמדי, ששכחתי את הכסף בבית בתוך החליפה, ולאחר דקה של מחשבה מה אני עושה כעת, אתה מגיע ומוסר לי שליחות מאת הרבי מטאהש, ומביא לי כסף לשלם את הוצאות החתונה... ואז נשתוממנו ביחד על ההשגחה העליונה הנפלאה שזכינו לראות בעינינו.

כשחזרתי לביתי לאחר החתונה, בדקתי במעטפה של השטרות שנשארה בביתי וספרתי את הכסף שהיה שם, ונדהמתי לראות שהשטרות של המאה דולר (חוץ מהשטרות של עשרים), היה אותו סכום בדיוק ממש כמו הסכום שקיבלתי מאת האדמו"ר מטאהש שליט"א... (נועם שיח מס' 96)

שמעתי לאחרונה סיפור נפלא מאד מאת ידידי ש"ב הרה"ח ר' שלום מיכל ארגעל שליט"א, יד ימינו של הרה"ק מטאהש זי"ע, וכך סיפר:

הרה"ק מטאהש זי"ע כיהן כמה שנים כדומ"ץ בעיר נירעדהאז בהונגריה. באותה עיירה, כיהן אדם אחד בתפקיד ה"שמש", שתפקידו היה לנקות ולסדר את הבית המדרש והמקוה. והנה הגיע יום אחד, והחליטו ראשי הקהל ופרנסיה לפטר את השמש מתפקידו – וכך הוה! ביום מן הימים זימנו הללו את השמש, ואמרו לו שבהיות והוא מתרשל במלאכתו – הבית המדרש מלוכלך, המקוה מלוכלכת, אין שום זכר מנקיון, ולא לשם כך מינו אותו בתפקידו כשמש – על כן מודיעים לו בזה שילך לו לחיים ולשלום...

הבשורה הלא טובה נפלה על השמש כרעם ביום בהיר, ובצערו כי רב, רץ אל עבר מעונו של הדיין, ה"ה הרה"ק מטאהש זי"ע, ופרץ בבכי מר, וסיפר להרבי שפיטרו אותו מתפקידו, ובביתו ילדים רכים, ואין לו פרוטה לפורטה.

הרבי ריחם עליו מאוד, ותיכף ומיד ציוה לקרוא לפניו את ראשי הקהילה, וכשנכנסו אצלו, שאל אותם מפני מה פיטרו את

השמש, וכמובן שראשי הקהל התחילו לפרט בפני הרב את העוולות של השמש, שהוא מתרשל במלאכתו ולא שייך להמשיך כך, ולכן פיטרו אותו.

כששמע הרבי את דבריהם, ביקש מהם בגודל מידת הרחמנות שבערה בקרבו, שהוא נוטל על עצמו לדבר עם השמש ולהסביר לו את גודל האחריות שיש לו, והוא מבקש מהם שיסכימו לנסות את השמש לעוד שלשים יום, לראות אם יוכל למלא את תפקידו נאמנה. ראשי הקהילה שמעו את דברי הרבי, ומפני כבודו לא יכלו לסרב, והוחלט שאכן הרבי ידבר עם השמש על מלאכתו מה בדיוק הוא צריך לעשות, ובאם מעתה ימלא את תפקידו כדבעי, הם מוכנים להשאירו בתפקידו, אבל – אמרו ראשי הקהילה – אם לא תהיה שום התקדמות, הרי הוא מפוטר ללא שום טענות ומענות.

והנה עברו כמה ימים, ולפליאת כל אנשי העיר וראשי הקהילה לא היתה כל גבול – הם ראו בעיניהם, שמאז אותו היום שהרבי אמר שידבר עם השמש, הוא החל לסדר ולנקות את הבית המדרש והמקוה בצורה נפלאה ביותר, והמה ראו כן תמהו, שאם הוא יכול לנקות כל כך טוב, אז היכן הוא היה עד היום!... והחליטו, שבאם הדבר יתמשך כך, הרי שבשמחה רבה הם משאירים את השמש להמשיך בתפקידו.

ביום מן הימים, הוצרך אחד מראשי הקהל לנסוע לשמחה בעיירה מישקאל'ץ, וכשחזר הראש הקהל, היה זה בשעת לילה מאוחרת מאד, וכשעבר על יד בנין הבית המדרש והמקוה, הופתע לגלות שהאורות בבית המדרש והמקוה דולקות, והדלתות פתוחות, והדבר הרגיז אותו מאוד – איזו הפקירות! – למה השאיר השמש את האורות דולקות?! והלא בלאו הכי ההוצאות גדולות מאוד, והתחזוקה של האור הוא דבר שעולה הון רב – ותיכף ומיד

נכנס לבית המדרש, וכשראה שאין שם איש, התחיל להתרגז במאוד מאוד, אך באמצע שמע קולות עולים מהמקוה, והדבר היה לו לפלא, מי הולך למקוה בשעת לילה מאוחרת, והחליט לרדת להמקוה.

כשירד הראש הקהל להמקוה, ראה מחזה נורא הוד, ומרוב פלא עמד על עמדו ולא היה יכול להוציא הגה מפיו – הוא ראה את דומ"ץ העיר – הרה"ק מטאהש – בכבודו ובעצמו, עומד כששרווליו מורמים על ידיו, והוא אוחז בידו דלי מים, ומנקה את המקוה במרץ רב... (נועם שיח מס' 85)

בליל שבת קודש אחד, בעת שהייתי אצל השולחן הטהור של מרן האדמו"ר מוויזניץ שליט"א, סיפר הרבי, שהצדיקים הקודמים היו מסורים לכלל ישראל בלא שום חשבונות, רק במטרה אחת ויחידה לעזור לבני ישראל, ובתוך דבריו, הזכיר את זקינו הרה"ק בעל ה"צמח צדיק" מוויז'ניץ זי"ע, וסיפר אודות דרכיו הקדושים.

אח"כ אמר הרבי "בדורינו ראיתי צדיק אחד שעליו יכולים לומר שהיה כמו ה'צמח', והוא הרה"ק מטאהש זי"ע", ואמר הרבי, שהוא בעצמו יודע סיפורים נפלאים ממנו – אויסטערלישע מעשיות – שהרה"ק יצא מגדרו, ועשה דברים נפלאים ביותר כדי לעזור להשני, ממש בכל לבו ונפשו, ולא עשה שום חשבונות אם זה "בן מתאים לו" או "לא מתאים לו"... (נועם שיח מס' 88)

בהזדמנות אמר לי מרן האדמו"ר מוויז'ניץ שליט"א, שלפני שנים היה רגיל לעיין הרבה בספרי הרה"ק מטאהש "עבודת עבודה", והתחזק מאוד מדבריו הקדושים המאירים כספירים...

עוד סיפר לי הרבי שליט"א, שיש לו ברשותו טלית קטן שהיה שייך להרה"ק מטאהש זי"ע, וכששאלתי את הרבי מתי הוא לובש את הטלית קטן, השיב לי שאינו לובשו, רק הוא מונח בביתו לשמירה... (נועם שיח מס' 83)

סיפר לי האברך החשוב הרב משה יואל שפירא שליט"א, מלמד להועיל בת"ת דקרית טאהש, שלפני שנים, בעת ששהה מרן האדמו"ר מוויז'ניץ שליט"א במחיצת הרה"ק מטאהש זי"ע – עוד בחיים חיותו של אביו הרה"ק בעל "ישועות משה" זי"ע – סעד את סעודת יום שבת קודש בביתו נאווה קודש של הרה"ק – ביחד עם האורחים שבאו לשבות במחיצתו, כנהוג שם, ועירב הרה"ק מטאהש זי"ע את השיריים שלו עם השיריים של יבלח"ט הרבי שליט"א – ורק אח"כ חילק את השיריים לכל הנאספים... (נועם שיח מס' 83)

סיפר לי הרה"צ רבי חיים מאיר האגער שליט"א אב"ד קרית וויז'ניץ בני ברק, שבראש השנה אחד, שהה אצל אביו מרן האדמו"ר מוויז'ניץ שליט"א – על ישראל הדרתו בקרית וויז'ניץ בני ברק, ובליל ב' של ר"ה לא ערך הרבי שליט"א את שולחנו הטהור, ואכל את הסעודה בביתו נאווה קודש בקרב בני משפחתו.

מספר הרה"צ שליט"א, שכשנכנס לבית אביו, ראה שאביו הרבי שליט"א יושב ומעיין בגליון "נועם שיח" - "קדוש ישראל ותפארתו" (נצבים תשע"ה, מספר 37) - סיפורים נפלאים על כ"ק מרן הרה"ק מטאהש זי"ע.

כשהרבי הבחין שהוא ראה שהוא מעיין ב"נועם שיח", אמר לו למסור לי שהוא נהנה מאוד מהקונטרסים "נועם שיח", והם "זייער צו דער זאך", ובמיוחד נהנה מאד מהקונטרס הזה על הרה"ק מטאהש זי"ע, שכן זכה הרבה להסתופף בצל קדשו, והתבשם מאור תורתו ומצדקת קדושתו. (נועם שיח מס' 83)

סיפר לי גיסי הרה"ג ר' סנדר בלויא שליט"א ראש מתיבתא סקווירא במונטריאל, ששמע את הסיפור דלהלן מאחד שהיה נוכח בשעת מעשה. יום אחד נכנס הגה"ק מטאהש זי"ע למטבח הישיבה, הנוכחים השתוממו על כך - לראות את הרבי נכנס למטבח. אחד מהעובדים במטבח ניגש אל הרבי ושאל אותו "מה רוצה הרבי?", אמר לו הרבי "אתה רוצה באמת לדעת מה אני רוצה? - אני רוצה שכל הבחורים החלשים שבעולם יבואו ללמוד בישיבת טאהש"...

פעם נכנסו הנהלת הישיבה אצל הרבי, ודנו עמו על בחור אחד שצריכים לזרוק אותו מהישיבה. אמר להם הרבי: אם לבחור היה קוראים "לאווי" (כשם משפחתו של הגה"ק מטאהש), האם גם אז היו זורקים אותו?? (ר"ל, באם הבחור היה בנו או נכדו, האם גם אז היו זורקים אותו)... (נועם שיח מס' 182)

שמעתי סיפור נפלא שסיפר אחד ממקורביו של מרן הרה"ק מטאהש זי"ע שאירע עמו בבחרותו בלמדו בישיבתו של הרבי, וכך סיפר:

פעם אחת בעת התפילה, הבחינו הסובבים כי הרה"ק שינה ממנהגו בתפילה, ובמקום לומר בקדיש "יתגַּדַּל ויתקַדַּשׁ" כהרגלו, החל לומר "יתגַּדַּל ויתקַדַּשׁ"...

כל הנוכחים השתוממו לשמוע את הרבי משנה את הנוסח, ובפרט שלאור השינוי הזה שהרבי התחיל לומר נוסח שלא הורגל מעולם, נגרם להרבי מאמץ גדול להגות את התיבות עם הביטוי החדש בדקדוק ובשלימות.

לאחר זמן נודע פשר השינוי: אחד הבחורים הצעירים בישיבה כבן 13 שלא ניחן בחכמה יתירה, "גילה" בספר הלכה אחד, ששם כתוב שצריכים לומר "יתגַּדַּל" ולא "יתקַדַּשׁ", ומיהר עם תגליתו המרעישה להרבי, כדי להראות לו כיצד צריכים להתפלל...

הרבי, בראותו את הדברים, אורו עיניו, והוא אמר להבחור הצעיר בשמחה ובהתפעלות "יישר כח! תודה רבה לך על שהראית לי זאת והעמדתני על האמת!", ומיד בתפילה הקרובה שינה הרבי ממנהגו והחל לומר "יתגַּדַּל", כפי שהיה כתוב בספר שהראה לו הבחור.

אחד הבחורים התרגו על חוצפתו של הבחור, והחליט לעשות מעשה, הוא חיפש בספרים שונים, עד שמצא באחד הספרים שמברר להלכה שצריכים לומר בהיפך – "יתגַּדַּל ויתקַדַּשׁ"...

אותו בחור מיהר וניגש אל הרבי והראה לו את הדברים... וכמעשהו בראשון, כך מעשהו בשני. הרבי, אורו עיניו, והוא אמר

בשמחה: תודה רבה! יישר כח גדול על שאתה מראה לי את זה!
אכן, אתקן את הדבר מעתה ואילך ואשוב לומר "יתגדל"...

הבחור הזה לא ידע את נפשו, והיות שהרבי היה "אב רחום"
לכולם, וכל אחד הרגיש קרוב אליו לומר לו את אשר בלבבו, שאל
הבחור את הרבי "למדנו רבינו, האם הרבי אינו יודע נוסחאות
קדיש – עד שבחורים צריכים ללמד אותו, וכל אחד מלמד אותו
דבר אחר, והרבי משנה כל פעם את הנוסח למשהו אחר???"

חיידך הרבי ואמר: תנוח דעתך, בוא ואגלה לך מה אירע כאן,
כאשר בא אלי הבחור לפני כשבוע "ללמדני" איך לומר את הקדיש,
אכן ברגע הראשון עלה בליבי רגש של קפיידא עליו וחפצתי
להוכיחו על פניו, אולם בתוך רגע כמימרא "תפסתי את עצמי",
ולבי ייסרני על רגשות הרגז וההקפדה שעלו בי, ולכן, כתשובת
המשקל, החלטתי להכניע את עצמי לפניו ולנהוג כפי שהעיר לי,
וזאת, עד שאקבל סימן מן השמים שיכול אני לשוב למנהגי
הראשון.

לכן – אמר הרבי – שמחתי עכשיו כאשר ניגשת אלי אתה עם
הספר שבידך, כיון שראיתי בכך את הסימן מן השמים לו אני
ממתין, שיכול אני לשוב ולומר "יתגדל ויתקדש" כמנהגי מימים
ימימה... (נועם שיח מס' 169)

לכבוד מערכת מכון "אפריון לשלמה": בקשר למה שסיפר
הרב שליט"א על הרה"ק מטאהש זצ"ל (נועם שיח ויצא תש"פ), אוסיף
סיפור קטן שאבי מורי שליט"א (שלמד אצלו תקופה מסויימת) סיפר
לי.

פעם נכנס לחדרו עשיר אחד, וכשיצא נכנס אחריו "משולח" אחד שביקש צדקה, וכשיצא המשולח, חיפש "טרעמפ", ואותו עשיר לקח אותו.

כשהתיישב ברכב הוציא העני את המעטפה הסגורה שהרבי נתן לו, פתחו והתחיל לספור את הכסף. העשיר זיהה מיד כי כספו הוא – ושאלו לפשר הדבר – והלה סיפר בתמימות כי הרבי נתן לו את זה...

העשיר ההוא חזר מיד לרבי ושאלו "למה הרבי נתן את הכסף לאחר?" "וכי מה אעשה עם זה?" שאלו הרבי... "אבל הרבי אפילו לא ספר את הסכום!!" המשיך העשיר לטעון. אך הרבי מרגיעו: אל דאגה, אותו "משולח" כבר יספור... (נועם שיח מס' 151 – משלחן הקוראים – מכתב מאת הרב יואל פוקס, ת"ת ברסלב בית שמש)

סיפר לי הרה"ח ר' משה רוטמן שליט"א משב"ק ויד ימינו של הרה"ק מטאהש זי"ע, סיפור נפלא, אשר בדידיה הוה עובדא, וכך סיפר:

פעם אחת נכנס יהודי אחד אל הרבי בקודש פנימה, והתחיל לדבר עם הרבי אודות הפרשה של העירוב בבארא פארק, וכנראה שהוא רצה לגרור את הרבי להתערב במחלוקת שפרצה שם באותו עת אודות כשרות העירוב בשבת. פתאום – מספר ר' משה – הבחנתי שבידי האיש הזה היה טייפרעקארדער להקליט את הרבי, ולהשתמש עם החומר אשר בידו בענין העירוב לטובת אחד הצדדים.

הדבר הרגיזני מאוד – למה הוא מערב את הרבי במחלוקת זו – ובקנאות לשם שמים ניגשתי אל היהודי, והוצאתי מידו את הטייפ. כאשר היהודי הבין שכל תוכניותיו הולכות לטמיון, כי מאחר שאין החומר בידו אין שום ערך לדבריו "בשם" הרבי בענין העירוב – הוא יצא מכליו – וניגש אלי במעמד הרבי, ומשך בזקני בחזקה, כאשר מעוצם חוזה המשיכה, הוא תולש ממני חלק ניכר משערות זקני, עד שהדם התחיל לצאת מלחיי! עמדתי משתומם ולא ידעתי בנפשי מה לעשות עם עצמי.

המשיך ר' משה לספר: לאחר כמה דקות, קרא לי הרבי, ואמר לי "משה, לך ובקש סליחה מהאיש הזה!"... הסתכלתי על הרבי בפליאה עצומה – ועמדתי נדהם ואינו מאמין למשמע אזניי, ושאלתי בכאב את הרבי, "שאני יבקש ממנו סליחה?? – והלא הרבי רואה בעצמו מה שעשה לי על לא עוול בכפי!!", אך הרבי חזר שוב, ואמר לי "לך אליו ובקש ממנו סליחה, כי כנראה שגרמת לו עגמת נפש, וזה גרם להמכשול שיצא מתחת ידיו של אותו יהודי".

לאחר שהרבי חזר שוב על בקשתו, ניגשתי בחוסר ברירה להיהודי המכה, וביקשתי את סליחתו כלאחר יד, אך היהודי ברוב חוצפתו לא רצה למחול לי רק אם אני יחזיר לו את הטייפ... ואמרתי לו שאני נותן את הטייפ להרבי, והרבי יעשה כרצונו, ואכן לאחר שהחזרתיו להרבי, החזיר הרבי את הטייפ להיהודי, שיצא משם כששללו בידו...

לאחר כמה שעות הבחין הרבי שאני מאוד כאוב ופגוע מכל הסיפור, קראני הרבי אליו, ואמר לי "בא ונלמד ביחד", והרבי פתח ספר "נתיב מצוותיך", והתחיל ללמוד עמי את דבריו שיהודי צריך להאמין שכל מה שקורה בעולם עם כל אחד ואחד, הכל הוא מאתו ית"ש, ולא יתכן שיארע לאדם רע חלילה, אם לא שמן השמים

שלחו את פלוני להרע לו ח"ו, ואל לו לחשוב שהאדם עושה משהו מדעת עצמו, ואם הוא שותק כשמקבל את הבזיונות, והוא מקבל את היסורים באהבה, הוא יכול להמתיק בזה הרבה הרבה דברים, והוא חוסך מעצמו הרבה צרות ורעות רח"ל...

והמשיך הרבי לדבר עמי אודות גודל מעלת המעביר על מידותיו, והשמחה העצומה של הקב"ה מהאדם הזוכה לכך – הדברים הקדושים נכנסו בקרבי עמוק עמוק, ונסכו בי כוחות חדשים, ועדיין הם עומדים לנגדי תמיד! (נועם שיח מס' 160)



אם ראשונים כמלאכים – האדמו"ר הרב משולם פייש סגל לאווי צ"ל

האדמו"ר הרב משולם פייש סג"ל לאווי (השני) מטאהש צ"ל - נולד בג' בנין התרפ"א (1921) בנירטה, רזנות סאבולץ' (הונגריה) והיה בכור בניו של אביו. משחר ילדותו ניכר כי לגדולות נוצר, למד בהתמדה נפלאה, התפלל בהתלהבות, מידותיו הטובות הפליאו את כל ראויו. בשנת ה'תש"ג (1943) גויס לשירות העבודה ההונגרי ונשלח למחנות בקושיצה ובמרגיטה. בשנת ה'תש"ד (1944) נכבשה המדינה על ידי גרמניה הנאצית ומרבית משפחתו ומחברת נשלחה לאושוויץ. אביו נרצח בר"ח אלול ה'תש"ד (1944).



לאחר השואה האדום נכנס למרגיטה שוחרר רבינו והוא הזמן בשנת ה'תש"ח (1948) על ידי שרידי חסידות טאהש לשמש כאב"ד ואדמו"ר בנירטהאזה והחל לשמש כאדמו"ר השלישי של חסידות טאהש. שם התמיד בלימודיו יומם ולילה, התפלל שעות ארוכות בהתלהבות נוראה, ועבד את בוראו בקדושה נפלאה. ביתו היה פתוח לרווחה ליהודים הצריכים עזר וחזקם בכל מקוולותיהם במסירות נפש. במשך שנתים וחצי והוא עזב את הגנריה עקבות השלטון הקומוניסטי. בשנת ה'תשי"א (1951) עקר למונטריאול שבקנדה, ומיד הקים שם את בית מדרשו 'אהל אלימלך' טאהש. קיבץ את בניו וחזקם לבנות את כלל ישראל מחדש אחרי החורבן הנורא.

רבים השכימו לפתחו מכל קצווי תבל ונודע לצדיק וקדוש ה' ופועל ישועות. בשנת ה'תשכ"ג (1963) הקים שיכון חסידי בשם 'קרית טאהש' מחוץ לעיר, יסד ובנה ישיבה גדולה בחורים, והרביץ בו תורה לאלפים וכן הקים בתי חינוך לבנים ולבנות, בפרבר בואבוקיאן. עם השנים נאספו סביבו חסידים רבים. עבד את ה' כחד מצדיקי קמאי. רדף אחר השלום. ברח מן המחלוקת כמפני האש. נודע באהבת ישראל ומידותיו הנשגבות. פיזר סכומי עתק לצדקה. הגבאים ניסו למנוע את חלוקת הסכומים האדירים, כי לבית הרבני לא נשאר אפילו פרוטה לפורטה, ומשהרגיש בזה הרבי, היה מטימן את הממון בענעלוי למען לא ירגישו הגבאים בדרשו.



כשהגבאים מרגישו קשיים על הנצרכים להינס לבית הרבי, נגישו אלו הרבי בבית מדרשו, ואמר להם לבוא אליו כשהולך למקוה, ושם חילק סכומים אדירים. מדי יום ביומו הקפיד לסיים את כל פרקי התהלים. לא ישן ולא אכל מרגע שהקיץ והיה טועם "פת שחרית" רק לאחר חצות הלילה! בעל רוח-הקדוש. נפטר ב- כ"ז באב ה'תשע"ה (2015). ציונו בקרית טאהש, בואבריא (קנדה). חי כ-94 שנים. בנו רבי אלימלך משמש אחריו כאדמו"ר.

סבא (מצד אביו): האדמו"ר ר' אלימלך מטאהש. **אביו:** האדמו"ר ר' מרדכי סג"ל לאווי הי"ד (רב העיירה דעמעטשער בהונגריה). **אמו:** מרת צירל (בת ר' יעקב פקעטע, בעמח"ס אמת ליעקב מנירבאטור). **מרבתי:** ר' אשר לאווי (דודו, רבינו נסע לישיבתו בקאלוב). **נשותיו:** מרת חווה (בת ר' יהודה ויינגרטן - זיווג ראשון בין השנים תש"ו-תש"ז), מרת מלכה (בת ר' מנדל האס ממונטריאול, אלמנת ר' אברהם יצחק הויר - זיווג שני, משנת ה'תשס"ז). **יולדיו:** ר' מרדכי צ"ל (נפטר בשנת ה'תש"ח), מרת צירל (נישאה לר' אביגדור דניאל פיש, האדמו"ר מהאדס ויליאמסבורג), מרת ברכה חנה (נישאה לר' יוסף מאיר מאיער, האדמו"ר מליז'נסק מונוסי), מרת פריידל שרה (נישאה לר' אברהם כץ, אב"ד משכונת אביר יעקב במונוסי). מרת ששא מלכה אלטה (נישאה לר' יוסף ירחמיאל כהנא, ראש הכוללים בקרית טאהש), האדמו"ר הנוכחי, ר' אלימלך לאווי (חתן רבי נפתלי צבי לאבין מזיזשטוב). **מספריו:** **יעבודת עבודה - ח' חלקים.**

פעם נכנס לרבינו יהודי שהתגורר במונטריאול, ואמר לו שבא להיפרד ממנו, מפני שהוא עומד לעזוב את העיר ולעבור להתגורר בעיירה מרוחקת. העיירה היא הייתה כמעט ריקה מכל סממן יהודי, והרבי שאלו: "איך ייתכן שיחיד כמוך יגור במקום שכמעט אין שם אידישקייט?". אמר היהודי שהדבר הוא מפני שאירע לו ל"ד אסון גדול, וסיפר שהיה לו כסום גדול מאוד של כסף כדי לקנות דירה במונטריאול, וכאשר נסע פעם לאנטוורפן. נגנב ממנו כל הכסום, ועכשיו שהציעו לו איה משרה באותה עיירה, אין לו ברירה ומוכרח הוא לעבור לשם כדי שתהיה לו פרנסה. אך הרב לא הרפה, ואמר לו שהאף על פי כן לא ידבר להחרים את ביתו מכל האידישקייט, וכדאי לו להישאר במונטריאול.

למחרת, כשהיהודי התפלל בבית המדרש, נכנס יהודי לא מוכר, וניגש אליו, ושאלו אם הוא היה פעם באנטוורפן ונגנב ממנו כסום עצום של כסף, ומשהשיב לו היהודי שכן, אמר לו היהודי בשקט שהוא נתפתה מיצור, והוא גנב ממנו את הכסף, ועכשיו הוא מתחרט, והחזיר לו כל הכסף, ואמר לו שיש כאן עוד כמה אלפי דולרים על העוגמת נפש ומינוך ברח הגנב... היהודי לא האמין למשמע אזונו, הוא לקח את המעטפה עם הכסף, וראה לנכון שאכן כל הכסום העצום שנגנב ממנו נמצא שם - עם התוספת. היהודי ראה בזאת סייעתא דשמיא עמוהו שעליו להישאר במונטריאול ולא לעבור למקום ההוא, ושחם שגם הרוויח כמה אלפי דולרים מכל הגניבה הזאת, ואכן כך עשה, הוא נשאר שם, וקנה דירה חדשה והקים בית יהודי חסידי לתפארת.

שנים רבות אחר מאורע זה, פגש היהודי באותו 'גנב' שהחזיר לפני שנים את כל הכסף. היהודי ניגש אליו והודה לו שבזכות מעשה זה נשאר במונטריאול והקים בית חסידי לתפארת, אמר לו 'הגנב': "ליהיו ידוע לך, שלא לי אתה צריך להודות, אלא לאדמו"ר מטאהש". וכאשר ראה שהיהודי לא מבין, גילה לו את הסיוד, ואמר לו שהוא לא היה מעולם באנטוורפן, רק האדמו"ר מטאהש ביקש ממנו להגיע אליו, ולספר לו כל המעשה הזה - כאלו הוא היה הגנב - ולתת לו את כל הכסף הזה כדי שישאר במונטריאול ולא יעבור למקום ההוא, ולכן לא אתה צריך להודות ולא לי..."

(הסיפור מתוך 'נועם שיח' - שיחות הגה"צ רבי שלמה זלמן פרידמן שליט"א אבד"ק סאנטוב לייקווד)

במוציאי שבת הגיע היהודי לבית המדרש ועבר עם מאות האנשים לפני הרבי להתברך בברכת 'שבוע טוב'. כשראה הרבי שהיהודי מתקרב - קם לפתע מכסאו והתחיל להסתובב ולהסתכל על התקרה...



התחבולות של האדמו"ר מטאהש זצ"ל לתינת צדקה

לסכום גדול מאוד, וביקש מהרבי שמא יוכל לעזור לו. שאל אותו הרבי עד מתי הוא נשאר בקרית טאהש, השיב היהודי: עד לאחר שבת. אמר לו הרבי: כעת אין לי, אבל במוצ"ש כשכולם עוברים לומר 'א גוטע וואך', תעבור אצלי, ואז אתן לך בס"ד. במוצ"ש, הגיע היהודי, ועבר עם מאות האנשים אצל הרבי לומר 'א גוטע וואך'. כשהרבי ראה שהיהודי מתקרב אצלו, קם לפתע מכסאו, והתחיל להסתובב ולהסתכל על התקרה של ביהמ"ד פה ושם, ושאל את הגבאי: תסתכל מה קורה כאן, ומה קורה כאן וכו'.

הגבאי לא הבין מה הרבי רוצה ממנו, והתחיל להסתכל על התקרה, וכשהגבאי היה עסוק והסתכל על התקרה - מיהר הרבי והוציא מחיקו סכום עצום של כסף, והושיטו ליהודי במהירות רבה, בטרם יבחין בכך הגבאי...

(נמסר שיח יציא)

הן ידוע ומפורסם בשער בת רבים צדקת פזרונו הנפלאה ביותר של כ"ק האדמו"ר מטאהש זצ"ע, כאשר סכומים אדירים יצאו מתחת ידו אל עבר ידם של עניים ואביונים ונצרכים שונים, ובדרכים שונות ומשונות, וזאת מפני שהגבאים - בראותם את הסכומים האדירים שהרבי מחלק לעניים עד שאינו משאיר לצרכי ביתו עצמו פרוטה לפרוטה - הוצרכו לפקוח עינים ולא הניחו לאנשים "שנחשדו" שהם הולכים לבקש מהרבי צדקה, לגשת אליו, ולכן הוצרך הרבי לחדש דרכים שונות ומשונות כדי להערים על הגבאים ולחלק את הצדקה מבלי שהם יעלו על כך.

ולדוגמא, הרבי היה הרבה פעמים מחביא סכומים גדולים בתוך הגריבים שלו או בתוך הנעליים, וכשהנצרך היה עובר אצלו, היה הרבי מתכופף ומוציא את הכסף הטמון אצלו ומושיטו לנצרך. מספר הבדחן הנודע הרה"ח ר' ישראל שפירא הי"ו, ששמע מאדם שהיה נוכח בשעת מעשה, שפעם אחת נכנס יהודי אל הרבי והתאונן על מצבו הדחוק, שהוא נצרך באופן דחוף ביותר

סיפור אלמ

גנב שכזה...

הג"ר שלמה זלמן פרידמן שליט"א, אב"ד סאנטוב לייקווד, בסיפורים מפעמים על כ"ק האדמו"ר הרה"ק מטאהש זצ"ע, קדוש ישראל ותפארתו

תפס אותי באופן מיוחד - אישיותו הנדירה, עבודתו הקדושה, וקדושתו העצומה והנוראה עד למאוד - קשה לתאר את ההרגשים שחוויתי בהיותי במחיצתו הטהורה, ופינוי כפני מלאך אלקים, ובפרט עיניו המאירות באור נוגה כשמש בצהריים באופן מיוחד שלא רואים. היה זה לפלא, שלמרות התנהגותו הפלאית שלא ישן ולא אכל - והיה טועם "פת שחרית" רק לאחר חצות הלילה!

אבי מורי ז"ל היה מהעשרה ראשונים של הרה"ק מטאהש זצ"ע, כ"ק מרן אדמו"ר מטאהש מרן משולם פייש בן רבי מרדכי זצוקלה"ה. אחרי המלחמה הנוראה - באותו זמן היה אבי ז"ל דר במונטריאל - שם היה ממקימי ומייסדי בית מדרשו של מרן זצ"ע בעיר מונטריאל - לפני שבנה את קרית טאהש המעטירה - והיה אבי מורי ז"ל מה"מננין שלו, ועמד על ימינו במסירות נפלאה.

זכיתי הרבה להסתופף בצילו הקדושה - האישי הקדוש הזה

ושם הייתה לו גם ההזדמנות לתת להם ממתנת ידו הרחבה והמלאה...

פעם אחת נכנס יהודי נגיד אל הרה"ק מטאהש זי"ע, ומסר לידו מעטפה סגורה עם סכום גדול. לאחר שיצא, נכנס יהודי אחר שהיה נצרך לבריות ל"ע, וכשיצא מהקודש, הבחין בהעשיר שעודנו שם, וכשמעו שהוא נוסע למונטריאל ביקש ממנו שייסע אותו לשם, והעשיר נעתר לבקשתו ולקחו עמו ברכו. באמצע הדרך, ראה העשיר שהנצרך מוציא מכיסו איזה מעטפה, ושולף משם סכום עצום של שטרות כסף ומתחיל לספורם, כשהבחין בהעשיר בשם החברה שבעלותו שמתנוססת על המעטפה – כמעט שנתעלף – וכאשר שאל את העני מנין לו מעטפה זו, השיב היהודי, שהרבי מטאהש מסרה לו, והבין העשיר שהמדובר במעטפה אותה מסר לפני כשעה קלה להאדמו"ר מטאהש, ושאל העשיר את היהודי "שמא אתה יודע כמה כסף יש כאן", אמר לו היהודי "אני הולך כעשיר לספור", אמר לו העשיר "איך צריך לספור, יש כאן עשרת אלפים דולר"... העשיר נדהם מאוד ממעשה זה, ולכן לאחר שהוריד את היהודי במקום שהיה צריך להיות שם, חזר על עקביו ונסע מיד בחזרה למעון קדשו של האדמו"ר מטאהש, ונכנס שוב לקודש פנימה ואמר להרבי: זה שהרבי נתן ליהודי את הכסף שמסרתי להרבי – זה בסדר – הלא נתתי את זה להרבי במתנה, וברשותו לעשות עם הכסף כחפצו, אבל לזאת מלאני לבי לשאול, למה הרבי אפילו לא פתח את המעטפה לספור את הכסף? השיב לו הרבי כשבת שחוק על פניו: לספור את הכסף – לזאת אל תדאג – העני כבר יספור טוב את הכסף...

יהודי אחד שהיה עסקן גדול, היה נכנס מידי תקופה אצל הרבי מטאהש זי"ע, והרבי מסר לידיו סכומים עצומים של כסף על מנת שיחלקם לנצרכים. כשהגבאים עלו על הדבר, שכשאתו עסקן נכנס אצל הרבי, נעלמים כל הסכומים העצומים של כסף שהיו שם, ולא נותר אפילו ללחם לאכול, הערימו קשיים והקשו מאוד על אותו עסקן שלא יוכל להיכנס אצל הרבי. כשהעסקן ראה שאין מניחין לו להיכנס, עמד אצל פתח הבית והמתין לשעת הכושר לגשת אל הרבי. כשהרבי יצא להתפלל, ניגש אליו היהודי הזה ואמר לו שאינו יכול להיכנס, והרבה נצרכים משכימים לפתחו שיתן להם כסף לצרכיהם, ואין לו כסף. אמר לו הרבי עיין במסכת פסחים בדף פלוני, ובמסכת פלוני בדף אלמוני... היהודי לא הבין מה הקשר בין בקשתו למראי מקומות שהרבי אמר לו, אבל החליט לבדוק את הדבר. נכנס העסקן הזה לבית הרבי, והוציא מסכת פסחים מהארון, ומצא בדף אותו נקב הרבי סכום עצום של כסף, וכך חזר הרבי ונשנה במסכת אחרת שאמר הרבי, שמצא עוד סכום גדול של כסף, עד שהיהודי הבין שהרבי מסר לו מראי מקומות היכן למצוא את סכומי הכסף.

נכנס נצרך אל הרבי זי"ע, ושפך את לבו על מצבו וגורלו המר שאין לו לחם לאכול, ובאו מים עד נפש הרבי – נכמרו

(ארוחה שכללה סעודות בוקר, צהריים, וערב גם יחד!) – מ"מ היה תמיד עירני, במלוא החיות: נסעתי בקביעות עם ילדי שיחיו כדי להתבשם מעבודת הקודש שלו, בפרט היה זה מחזה הוד לראות איך שאמר את כל ספר התהלים ביחד עם בחורי ישיבתו הקדושה בעש"ק בבוקר קודם התפילה.

עדיין חקוק בזיכרוני בימי ילדותי שהיה מן הרה"ק זי"ע מגיע בכל שנה ושנה לבארא פארק לשבת, ואז זכיתי ביחד עם אבי מורי ז"ל לחסות ולהסתופף בצילו הקדושה במשך כל השבת, ולא מש מזיכרוני עבודת הקודש הנפלאה שלו, בפרט כשהרבי זי"ע היה מקפץ ומכרכר בעת התפילה באימה ויראה. האהבת ישראל שלו הייתה באופן שאין לשער ואין לתאר – הוא היה אוהבן של ישראל יחיד בניו – הסכומים האדירים שהיה מחלק לכל נצרך ולכל דבר שבקדושה – הגבאים ניסו לנמנע את חלוקת הסכומים האדירים, כי לבית הרבי לא נשאר אפי' פרוטה לפורטה, ומשהרגיש בזה הרבי, היה שטמין את הממון בעגליו למען לא ירגישו הגבאים בדבר, כה רבה הייתה השתוקקותו לחלק צדקה לנצרכים. כשהגבאים הערימו קשיים על הנצרכים להיכנס לבית הרבי, ניגש לרבי בבית מדרשו, ואמר להם לבוא אליו כשהולך למקווה, ושם חילק סכומים אדירים הרחק מעינא בישא.

מן הרה"ק זי"ע העיד על עצמו שבתעב הוא היפך של "לב טוב" והוא גם קמץ, רק הוא עבד על מידותיו להפכך מן הקצה אל הקצה.

לפני מספר שנים הייתי אצל הרה"ק זי"ע, וביקשתי מהרבי שהייתי חפץ לקבל כיפה ממנו, וביקש הרבי מאחד הגבאים שילך להביא כיפה לבנה מחדרו הפרטי. כשהגבאי יצא לחוץ, אמרתי להרבי שהייתי חפץ בכיפה שהרבי לבש אותה באמת... וחיך הרבי, כשחזר הגבאי עם כיפה בידו, הוריד הרבי את הכיפה שהייתה מונחת על ראשו הקדוש, ולבש את הכיפה שהביא הגבאי, ולאחר שהסירה מראשו מסרה לידי אגל אותי כשבת שחוק על פניו "נו, עכשיו טוב"... ובדרך שם, כשהושיט לי הרבי את הכיפה, הייתה הכיפה חמה מאוד, וכשיצאתי לחוץ לבשתי על ראשי את הכיפה, והוכרתי מיד להורידה, כי הרגשתי כאילו יצאה הכיפה מכבשן האש.

סיפר לי גיסי הרה"ג ר' אלכסנדר בלויא שליט"א ראש ישיבת סקווירא – מונטריאל, שהרה"ק זי"ע היה הולך בכל חודש עם אחד ממקורביו לעיר מונטריאל לבקר את החולים בבית החולים. הרבי היה הולך ומבקר בכל הקומות של הבית החולים. לאחר שעברו כמה שנים, אירע פעם אחת שהבחין הרה"ק ר' אהרן קרויס שליט"א – שליחו את הרבי לבית החולים – שמה שהרבי פגש אז "במקרה" את פלוני בפרוזדור של הבית החולים, לא היה זה מקרה כולל וכלל, ולאחר כמה הימים נתברר לו ר' אהרן, שרובם של אלו שהרבי "פגש" אותם, היה מתוכנן מקודם – והם היו אנשים נצרכים שהיו זקוקים לעזרתו של הרבי, ולא היו יכולים להגיע אליו, לכן קבעו איתם שהרבי יפגוש כל אחד מהם בבית החולים בקומה פלוני ובמקום פלוני ובשעה פלונית,

כשהיהודי התפלל בבית המדרש, כנכס יהודי לא מוכר, וניגש אליו, ושאלו אם הוא היה פעם באנטוורפן ונגנב ממנו סכום עצום של כסף, ומשהשיב לו היהודי שכן, אמר לו היהודי בשקט שהוא נתפחה מיצרו, והוא גנב ממנו הכסף, ועכשיו הוא מתחרט, והחזיר לו כל הכסף, ואמר לו שיש כאן עוד כמה אלפי דולרים על עוגמת נפש ותיכף ברח הגנב... היהודי לא האמין למשמע אזניו, הוא לקח את המעטפה עם הכסף, וראה לנכון שאכן כל הסכום העצום שנגנב ממנו נמצא שם – עם התוספת. היהודי ראה בזאת סייעתא דשמיא עצומה שעליו להישאר במונטריאל ולא לעבור למקום הווא, ושחמ שגם הרוויח כמה אלפי דולרים מכל הגניבה הזאת, ואכן כן עשה, הוא נשאר שם, וקנה דירה חדשה והקים בית יהודי חסידי לתפארת.

שנים רבות אחר מאורע זה, פגש היהודי באותו גנב שהחזיר לו לפני שנים את כל הכסף, והיהודי ניגש אליו והודה לו שבזכות זה שהחזיר לו הכסף נשאר במונטריאל והקים בית חסידי לתפארת, וכאשר ראה שהיהודי לא מבין, גילה לו את הסוד, ואמר לו שהוא לא היה מעולם באנטוורפן, רק האדמו"ר מטאהש ביקש ממנו להיכנס אליו, ולספר לו את כל המעשה הזה – כאילו הוא היה הגנב – וליתן לו כל הכסף הזה כדי שישאר במונטריאל ולא לעבור למקום הווא, ולכן לו אתה צריך להודות ולא לי... ■

רחמיו עליו – ואמר לגבאי שימחול בבקשה לצאת מחדרו, ולהיכנס לחדרו הפרטי – של הרבי – ולהביא משם נדבה לעני. הגבאי יצא מהחדר, ותיכף הוציא הרבי ממנעלו מעטפה עם סכום של עשרת אלפים דולר ומסרם לעני, ואמר לו להכניס את המעטפה בכיס מיד ולא לדבר על כך כלום. כשנכנס הגבאי הביא עמו עשר דולר לתת נדבה להעני, הרבי קיבלו מיידו ומסרם לעני, ואמר לגבאי שמצווה רבה לתמוך בעני זה, ורמז לעני לשתוק ולא לדבר מהסכום הקודם שכבר נתן לו...

מסופר על הרבי מעשה נפלא: כנכס אליו יהודי שהיה דר במונטריאל, ואמר לו שבא להיכרד ממנו, מפני שהוא עומד לעזוב את העיר ולעבור להתגורר בעיירה מרוחקת. העיירה היא הייתה כמעט ריקה מכל סממן יהודי, והרבי שאלו איך יתכן הדבר שיהודי כמוך יגור במקום שכמעט אין שם אידישקייט. אמר לו היהודי שהדבר הוא מפני שאירע לו ל"ע אסון גדול, והוא סיפר לרבי, שהיה לו סכום גדול מאוד של כסף כדי לקנות דירה במונטריאל, וכאשר נסע פעם לאנטוורפן, נגנב ממנו כל הסכום, ועכשיו שהציעו לו איזה משרה באותה עיירה, אין לו ברירה ומוכרח הוא לעבור לשם כדי שיהא לו פרנסה וכלכלה. אך הרבי לא הרפה, ואמר לו שאף על פי כן לא כדאי הדבר להחריב את ביתו מכל האידישקייט, וכדאי לו להישאר במונטריאל. והחריב את

יהלומים מגדולי ישראל

הרים הרבי את קולו ואמר: "אתה בן אדם?! מי אמר לך שאתה בן אדם?! האם אתה לומד את התורה הקדושה? האם אתה מרגיש טעם בשבת קודש? - אני אגיד לכם מי הוא בן אדם!!..."



ולהיות בן אדם... ומסיים בתמיהה גדולה שאינו מתחיל להבינו כלל וכלל: "הלא עברת מגבול לגבול כדי לצאת מהונגריה, וסבלת על כך רבות, והנה עכשיו אתה שוב בהונגריה..."

בשנות חברותי, בתחילת שנות ה'מ', בלמדי בארץ ישראל, למדתי בישיבת מיר, והיו אז חבורות של בחורים מישיבות שונות שזמון לזמן היו באים לבית הרבי הישיבות משה' מוויניץ זצ"ל, שהיה אומר להם 'שמועס' בנייני השעה.

ב"ה, היתה לי הזכות 'להתגנב' פנימה בעת שהרבי מסר את השמועס' גם לשאר החבורות, לאו דוקא מהחבורה שלי, וכך נוכחתי פעם שכננסו אל הרבי חבורת בחורים מישיבת ליטאי (כמדומני ישיבת איתרי). בתוך דבריו אמר להם הרבי ז"ע כך - בהתכוונו על ביטויים שונים אשר לומדי האוניברסיטה אומרים בדברים על עצמם: "אני לומד באוניברסיטה, יש לי כבר תעודה, אני בן אדם!..."

הרים הרבי את קולו ואמר: "אתה בן אדם? (זו ביטא אמענטס!?) מי הגיד לך שאתה בן אדם? האם אתה לומד את התורה הקדושה? האם אתה מרגיש טעם בשבת קודש? - אתה בן אדם? אני אגיד לכם מי הוא 'בן אדם' - מי שיש לו חיות דקדושה, הוא בן אדם!!..."

שחגה"צ אב"ד סאנטוב שליט"א: אבי מורי ז"ל, לאחר שהתגלגל בשנות השואה הנוראות ממחנה למחנה וסבל יסורים רבים הר"ל, ולאחר שאיבד את כל משפחתו במלחמה הנוראה רח"ל ה"ד ונשאר יחיד ממשפחתו, התגלגל ממקום למקום עד שהגיע לדור בקנדה - בטרם נסע להתגורר באמריקה, ובעת שהקים הרח"ק מטאהש ז"ע את בית מדרשו בעיר מונטריאל - לפני שבנה את קרית טאהש המעטירה - היה אבי מה'מנין' שלו, ועמד על ימיו במסירות נפלאה.

והנה, אבי מורי ז"ל שמר כל ימיו על המסורת של אבותיו והשקיע הרבה כוחות שלא לשכוח את המנהגים האלו, ולא הסכים לשנות מאומה ממה שראה אצל אביו ורבותיו, ללא שום פשרות כלל וכלל, בלא שום התפעלות מאורחות אלו הדרים באמריקה וקנדה.

לאחר פטירתו, מצאתי בגנזיו מכתב נורא שקיבל מאחד מקרוביו לאחר המלחמה - בו הוא מתרעם עליו על שהוא עומד על שמירתו בכל הליכותיו בקודש. ומתחרב עם אנשים "פרמיטיביים" כ"הרב לוי" (הרח"ק מטאהש)... הוא כתב לו שאינו מבין מדוע אין הוא מתאים את עצמו למהנהג המקום באמריקה וקנדה, ללמוד באוניברסיטה



דעם רבי'נס קאפל ברענט!!!

**הרה"ג רבי שלמה זלמן פרידמאן שליט"א
רב דביהמ"ד סאנטוב בלעיקוואוד,
דערציילט איבער הרה"ק מטיאהש זי"ע
(גלין געבט שיח, פ' ראה)**



דער רבי האט געזאגט אז ער וועט נאך זיין ביי "עטליכע" חלאקעס!

איך בין אריין צום רבי'ן און דערמאנט אז מיינ טאטע איז געווען פון זיין ערשטן "מנין", און איז געשטאנען צו זיין האנט מיט גרויס געטריישאפט. דער רבי פלעגט עסן צווישן פסח און שבועות בלויז מצות, און אין קאנאר און דערמאלט נישט געווען צו באקומען קיין מצות, אזוי מיינ טאטע ספעציעל געפארן קיין אמעריקע צו ברענגען מצות פאר'ן רבי'ן.

די וואך איז פארלאשן געווארן דער נר ישראל, דורכן הסתלקות פונעם צדיק הרה"ק אור גדול נורא, מופת הדור ההרה"ק, כ"ק מרן אדמו"ר מטיאהש זצוקללה"ה

מיינ טאטע (הרה"ח ר' יעקב אליעזר) זיל איז געווען פון די עשרה ראשונים ביים טאהשער רבי'ן זי"ע נאך די ביטערע פתאומה. דערמאלט האט מיינ טאטע געוואוינט אין מאנטריאל און ער איז אדאפט געווען פון די מייסדי'ס פונעם רבי'ס בית המדרש אין מאנטריאל - פאר ער האט געברייט קרית טאהש. מיינ טאטע איז געווען פון זיין "מנין" און ער איז אים געשטאנען צו די האנט מיט גרויס געטריישאפט.

זיין אהבת ישראל איז געווען אויף אן אופן וואס מען קען נישט פארשטעלן. ער איז געווען דער אוהבן של ישראל, א יחיד במינו. די סכומים איריים וואס ער האט פארטיילט פאר יעדן, די גבאים האבן פרוכירט דאס צו פארמיידן, ווייל ביים רבי'ן אין שטוב איז נישט געבליבן אפילו א פרטה לפרטה, אבער ווען דער רבי האט דאס מרגיש געווען האט ער באהאלטן די געלט אין די ש"ך... אזוי שטארק איז געווען זיין השתוקקות צו צוטיילן צדקה פאר אידן.

ווען דער רבי האט דאס געהערט האט ער באלד געזאגט, "סיאו אמת, איך בין אים שולדיג הכרת הטוב - און נישט נאר פאר דיין טאטען פון איך שולדיג הכרת הטוב, נאר דיין פאר אייער זיידע (רבי צבי הירש פריעדמאן זצ"ל, פון די פירער פון די קאנצעלי אין אנדארן) פון איך שולדיג הכרת הטוב, ווייל ער האט געהאלפן פאר מיינ טאהשן זיידן זי"ע."

איך האב זוכה געווען פיל מאל זיך מתסופף צו זיין בעל קדוש. דער הייליגער צדיק האט מיר "געכאפט" באופן מיוחד, זיין זעלטענע פערזענליכקייט, זיין עבודת הקודש, זיין און קדושה הגמולה. ס'איז שווער פארזשטעלן די וואס וואס איך האב געשפירט זיינעדיג במחיצתו הטהורה. זיין פנים איז געווען כפני מלאך אלקים, וברפת זיינע לעכטיגע אויגן וואס איז געווען אויף אן אופן מיוחד וואס מען זעט נישט.

מיינ טאטע וועט נאך טיילנעמען ביי מיר ביי א סנדקאות און ביי עטליכע חלאקעס...

די וואונדערליכע הרגשה וואס ער האט געגעבן פאר יעדן איז געווען ער להפליא. זיין ווארימער און פאטערליכער שייכל און זיין אפענער הארץ פאר יעדן איז געווען ממש פלא! פלייסיג, איך האב זעלבסט געהאט פארשידענע ענינים וואס איך קען נישט איצט דערציילן.

דערנאך האב איך מזכיר געווען מיינ טאטען און געזאגט אז די דאקטוריים זענען מיראש פון זיין מצב, און זיי געבן אים נישט קיין אויסזיכט צו לעבן מער ווי א האלב יאר ח"ו. דער רבי האט באלד אוועקגעמאכט זיינער דערטער און געזאגט, "וואס ווייסן די דאקטוריים?"

ס'איז געווען א פלא, וואונדערליכע הנהגה וואס ער איז נישט געלאפן און ער האט נישט געגעסן - ער האט טועם געווען "פת שחרית" בלויז נאך חצות הלילה! - איז ער אלעמאל געווען פריש מיט'ן גאנצן חיות! איך פלעג פארן בקביעות מיט מיינע קינדער צו צווען זיין עבודת הקודש, בפרט איז געווען א מחזה הוד צו זען ווי אזוי ער האט מיטגעזאגט דעם גאנצן ספר ההלים צוואנציג און ער תלמידי חכמים הישיבה עש"ק אינדערפרי פאר'ן דאווענען.

דער רבי זי"ע האט מער געווען אויף זיך אזו טבעט איז ער געווען דער היפך פון א ווייטער און אויך א קמען, נאר ער האט געברייט און זיין זיידע וואס ער איבערצודרייען מן הקצה אל הקצה.

דאן האט דער רבי גענומען מיי אים אפערען איבער דעם מצב פון אונזער משפחה, ביי וויפיל שמחות מיינ טאטע זיך באטייליגט, ובתוך דבריו האט ער געפרעגט צי מיי טאטע האט שוין ביי מיר טייל גענומען ביי סנדקאות און ביי חלאקעס האב איך געזאגט אז נישט האט דער רבי מיר געזאגט אז מיינ טאטע וועט נאך טיילנעמען ביי מיר ביי א סנדקאות און ביי עטליכע חלאקעס...

איך געדענק נאך פון מיינע קינדער יארן ווען דער רבי זי"ע פלעגט קומען יעדעס יאר קיין בארא פארק אויף א שבת, און איך האב דעם באלט וזכר געווען צוואנציג מיט מיינ טאטען מיטצוהאלטן דעם גאנצן שבת. ס'גייעט מיר נישט ארויס פון זיין עבודת הקודש, וברפת ווי אזוי דער רבי זי"ע איז געשטאנען און געשפרינגען ביים דאווענען באימה ביראה.

עטליכע יאר צוריק בין איך געווען ביים רבי'ן זי"ע, און איך האב געבעטן פונעם רבי'ן אז איך וויל פון אים א קאפל. דער רבי האט געבעטן פון איינעם פון די גבאים ער זאל ברענגען א ווייסן קאפל פון זיין חדר פרטי. ווען דער גבאי איז ארויסגעגאנגען, האב איך געזאגט פארן רבי'ן אז איך וויל א קאפל וואס דער רבי האט מאכט געטראגן... און דער רבי האט געשמיכלט.

עס איז געווען א פלא, אז מיינ טאטע האט דערנאך געלעבט נאך 7 יאר. ער האט זוכה געווען ווי זיין טרף ביי איינעם פון מיינע זין, און ער האט טיילנעמען ביי די חלאקעס פון צוויי פון מיינע קינדער, און ווען מיינ יונגסטער זון איז געווארן דריי יאר, איז מיינ טאטע געלעגן אין שפיטאל על ערש דור י"ל. מיר האבן געברענגט דאס קינד צו אים אין שפיטאל און מיינ טאטע האט אנגעשטענען בשארית כוחותו און דורכגעפירט די חלאקע ווען דאס קינד זיצט אויף זיין בעט. א קרובע צייט פונעם האט ער אומגעקערט שמתו ליצור, און דאן האב איך פארשטאנען וואס

מיט יארן צוריק איז מיינ טאטע זיל נישט-געוונט געווארן כפחע פתאום ל"ע. די דאקטוריים האבן געגעבן שוואכע האפענונגען, אזאנדיג אז ער וועט נישט לעבן מער ווי א האלבע יאר. ווען מיינ טאטע האט געהערט די אויפצוטייערע רייד, האט ער געבעטן איך זאל פארן קיין קאנארדא וואס טאהשער רבי'ן, אים מזכיר צו זיין פאר א ישועה.

ווען דער רבי האט מיר איבערגעגעבן זיין קאפל, איז דאס געווען אזוי הייס, און ווען איך האט ארויסגעגאנגען און איך האב עס אנגעטאן ביי מיינ קאפל, האב איך עס געמוזט באלד ארייסטאן, ווייל עס האט זיך געשפירט ווי דאס קאפל איז יעצט ארויסגעקומען פון קאפלן אריין!!!

אים געהאלפן אויפשטעלן דעם גרויסן לגיון של מלך.

צווישן די אידן וועלכע האבן אפט געדאווענט ביים רבי'ן פון אנהויב, איז געווען הרה"ח ר' יעקב אלעזר פריעדמאן ז"ל. יארן שפעטער, ווען בנו יבלחט"א הרה"ג ר' שלמה זלמן פריעדמאן שליט"א אב"ד סאנטוב, האט ארויסגעגעבן א 'ספר זכרון' לע"נ דעם פאטער ר' יעקב אלעזר, מיט דרשות און דברי תורה וואס ער האט משמיע געווען, האט דער רבי געשריבן א הערליכע מכתב הסכמה, דאטירט אויף ג' פנחס תשס"ג לפ"ק.

נאכ'ן שרייבן פאסיגע טיטלען אויף ר' יעקב אלעזר, "ידיד נפשי היקר באנשים, איש אשכולות ורב פעלים, נודע בשערים במידותיו הטהורות, שייף עייל שייף נפיק הרב ר' יעקב אלעזר פריעדמאן ז"ל" וכו', ברענגט דער רבי אויף בשבחו הרם, צוהעלפנדיג אין יענע בראשית יארן אין מאנטריאל, וואס דער רבי באצייכנט אלס "שווערע צייטן", ווען מ'האט זיך געמוטשעט מרבה צו זיין פעלים לתורה ועבודה. וזל"ק:

ומדי דברו בו זכור אזכרנו את קשרי ידידותינו בעת שהיה מעשרה הראשונים, בבית מדרשינו במאנטריאל, ועמד על ימיני בימים קשים הללו והיה לי לאחיעזר ולאחיסמך בלב ונפש, ומעשה אבות סימן לבנים, שגם זקיני הרה"ק מטאהש זי"ע נעזר הרבה מזקנו הגאון החסיד מוהר"ר הערש פריעדמאן ז"ל שהיה מפורסם לשבח ולתהלה ונערץ בעיני גדולי הדור והרבה פעולות עשה בעד היהודות החרדית באונגארן.

(אין אידישע איבערזעצונג): גלייכצייטיג דערמאנט מען זיך די נאנטע ידידות זיינע זייענדיג פון די עשרה ראשונים אין אונזער בית המדרש אין מאנטריאל, און ער איז געשטאנען צו מיין רעכטן האנט אין יענע שווערע צייטן, און געדינט צוהילף מיט הארץ און געפיל. מעשה אבות סימן לבנים, אויך ביים זיידן הרה"ק מטאהש זי"ע איז אסאך געקומען צוהילף זיין זיידע הגאון החסיד מוהר"ר הערש פריעדמאן ז"ל וועלכער איז געווען בארימט לשבח ולתהלה

און געשעצט ביי די גדולי הדור, און ער האט אסאך מרבה געווען פעולות פאר'ן חרד'ישן אונגארישן אידנטום.²

פארפולקאמט הבטחה עד הסוף

די פאלגנדע עובדא מופלאה שפיגלט אפ אפס קצהו א באגריף פון הכרת הטוב ביים רבי'ן, און אין דעם פאל, באופן הפלא ופלא געדרייט א וועלט פון עסקנות און געלאזט קאסטן שווערע געלטער אפצוצאלן עמיצן פון די ערשטע מתפללים בבית מדרשו אין מאנטריאל.

די מעשה דערציילט הרה"ח ר' חיים אליעזר גראס הי"ו, וואס בדידי' הוה עובדא, ומעשה שהי' כך היה.

ר' חיים אליעזר האט דער רבי געשיקט מיט א שליחות אויף טאראנטא דארט אויפצושטעלן א היימישע תלמוד תורה לחינוך הבנים, וואס דער רבי האט א נאמען געגעבן "ת"ת אור תורת חיים".

ווי א געטרייער חסיד האט ר' חיים אליעזר אויסגעפאלגט דעם צו קודש און אוועקגעשטעלט די "ת"ת און דאס אנגעפירט מיט גרויס הצלחה א שיינע פאר יאר, ווען דערביי האט ער מיט סיעתא דשמיא אנטוויקלט און אנגעפירט א שיינע קהלה האבנדיג די זכ"י צו אנטוויקלען דעם קווארטל אלס ווארעם חסידיש ווינקל.

אלנפאלס, ויהי בחצי הלילה, איינמאל אינימיטן נאכט צוויי אזייגער קלינגט אים דער טעלעפאן אין שטוב, דער רבי רופט. דער רבי האט שוין געוואוינט אין שטעטל, און די ערשטע פראגע איז, האסט שוין געוואשן נעגל-וואסער? וואש

נג. והוסיף ידו שנית, א יאר שפעטער, אייר תשס"ד, ביים התייסדות בית המדרש וקהלה נאה וחסודה "ק"ק זכרון אלעזר ד'סאנטוב", לשמו ולזכרו פונעם הרה"ח ר' יעקב אלעזר ז"ל, האט דער רבי געשריבן א פרישע מכתב תהלה לרגל די פתיחת שערים, וואו ער איז ווידערמאל מעלה על נס די פעולותיו, בלש"ק "שהי' מידידי הקרובים עד למאד, ידיד אמת, מסור בלב ונפש, מעשרה הראשונים וממייסדי בית מדרשינו במונטריאל יצ"ו".

ממחרחק תביא

ס'ווערט דערציילט אז אפי' שפעטער ווען דער רבי האט זיך אוועקגעצויגן פון מאנטריאל, ביים גרינדן דאס נייע שטעטל "קרית טאהש", האט דער רבי נאך געטראגן די דאגות פון באזארגן די בתי מדרשים מיט מנין.

ס'איז געווען אמאל אין הושענא רבה צופרי פאר'ן דאווענען האט ער געבעטן איינער פון די מקורבים מברר צו זיין איבער א געוויסן ביהמ"ד אין מאנטריאל צי ס'איז דא מנין.

יענער האט זיך פארבינדן אהין, און באשטעטיגט אז ס'איז לער, חוץ דעם רב איז קיינער נישט אנגעקומען. האט דער רבי געבעטן ניין חסידים אפצורייזן קיין מאנטריאל פארמירן א מנין פאר יענעם רב. דער רבי האט צוגעלייגט, ביז ער הערט נישט אז יענער רב האט שוין דעם מנין, קומט ער נישט אריין אין ביהמ"ד דאווענען.^{צה}

צה. מפי הרה"ג ר' שלמה זלמן פריעדמאן שליט"א אב"ד סאנטוב.



הרבה שלוחים למקום

פארגעסן אין רעקל, באקומען א זעקל, די זעלבע סומע אין פעקל

עס דערציילט דער סאנטובער רב פון לעיקוואד שליט"א, וועלכער האט נארוואס חתונה-געמאכט א זון, אז ער האט זייער געוואלט זיך משתטח זיין ביים ציון פונעם הייליגן טאהשער רבי'ן זי"ע בעפאר די חתונה, אבער לא אסתייעא מילתא. "ווען איך בין ארויפגעגאנגען צום ציון פון מיין טאטן ז"ל, האב איך געטראכט אז אזויי ער איז געווען פון די עשרה ראשונים וואס האבן זיך מסתופך געווען ביים טאהשער רבי'ן זי"ע נאך די מלחמה, מסתמא געפונט ער זיך אויך נעבן אים אינעם עולם האמת, האב איך געבעטן אן דער טאטע זאל מיר מזכיר זיין ביי דעם טאהשער רבי'ן אויף יענער וועלט, לכבוד די שמחה".

און דער רב דערציילט ווייטער:

"אינעם יום-החופה האב איך צוגעגרייט אין מיין טאש א בינטל פון עטליכע הונדערט דאלער און א בינטל פון עטליכע צוואנציגערס, און איך האב עס אריינגעלייגט אין מיין רעקל. ווען איך בין ארויס פון שטוב צו פארן צו די חתונה, האב איך זיך זייער געאיילט, איך האב איינגעפאקט מייע גדי שבת, און איך איינלעניש איבערגעלאזט מיין רעקל אין שטוב.

"ווען איך בין אנגעקומען קיין מאנסי, בין איך אריין אין וויזשניצער בית-המדרש דאוונען מנחה און איך האב געזוכט מיין רעקל אבער איך האב זיך געכאפט אז איך האב עס געלאזט אינדערהיים, מיט דאס גאנצע געלט דערינען. איך האב נישט געוואוסט וואס צו טון, אבער איך האב זיך מחזק געווען אז אלעס איז פון הימל, און איך בין אריינגעגאנגען דאוונען מנחה.

"ווי נאר איך בין אריינגעקומען, האב איך באגענט מיין שוואגער וועלכער איז אויך געקומען פון מאנטריאל צו די חתונה פון מיין זון, און ווי נאר ער האט מיר געזען זאגט ער אז ער האט פאר מיר א שליחות פונעם טאהשער רבי'ן שליט"א. ער נעמט ארויס פון זיין טאש א בינטעלע הונדערט דאלער באנקאטן און גיבט זיי מיר איבער, זאגנדיג אז דער טאהשער רבי שיקט דאס לכבוד די חתונה און ער וואונטשט א ווארעמע מזל-טוב.

"איך בין געווען ערשטוינט אויף די וואונדערליכע השגחה. אבער נאכמעך פארוואונדערט בין איך געווען אהיימקומענדיג, ווען איך האב געזען אז דער בינטעלע הונדערטערס איז געווען גענוי דער זעלבער סומע ווי דאס וואס איך האב געקריגן פונעם טאהשער רבי'ן."

להערות והארות נא להתקשר 985.464.9446

כשם שפרציפיים שונים כך דעותיהם שונות



האדמו"ר נפסיכולוג חינוכי

סיפר לי הגה"צ אב"ד ראדאשיץ שליט"א שלמד בישיבת טאהש, שהרבה פעמים כשהיה הגה"ק מטאהש זי"ע רואה "מגיד שיעור" יוצא מהישיבה לאחר שמסר את השיעור, היה נישט אליו ומייסר אותו בדברים היוצאים מן הלב ואומר: "למה אתה מסתובב עם הגמרא הגדולה ביד? האסטו זיך אפגעגעבן מיט די בחורים? האם בדת והתעניינת אם כל בחור יש לו די מחסורו אשר יחסר לו? האם אתה בטוח שלא חסר לאף אחד מאומה? הבחורים הם כאן בישיבה בלי אבא ובלי אמא!".

עוד סיפר הנ"ל, שפעם היה בחור אחד, שהנהלת הישיבה רצתה לזרוק אותו מן הישיבה, נכנסו איפוא חברי הנהלה אצל הרבי, ואמרו לו שצריכים להוציא את הבחור מהישיבה. שאל אותם הרבי "מה רע עם הבחור הזה?", אמרו חברי הנהלה שהבחור לא אוהב כלום - ער האלט ביי גארנישט! אמר להם הרבי: "לכו וקנו לבחור הזה זוג געליים חדשות, ואז תראו שהכול יהיה מסודר!".

[נועם שיח']

פעם נכנסו הנהלת הישיבה אצל כ"ק מרן הרה"ק מטאהש זי"ע, ודנו עמו על בחור אחד שצריכים לזרוק אותו מהישיבה, אמר להם הרבי: אם לבחור הזה היה קוראים "לאווי" (כשם משפחתו של הגה"ק מטאהש), האם גם אז הייתם זורקים אותו מהישיבה?? (ר"ל), אם הבחור היה בנו או נכדו, האם גם אז הייתם זורקים אותו)...



גליון 'נועם שיח' להגה"צ אב"ד סאנטוב שליט"א. "סיפר לי גיסי הרה"ג ר' סנדר בלויא שליט"א ראש מתיבתא סקווירא במונטריאל, ששמע את הסיפור דלהלן מאחד שהיה נוכח בשעת מעשה. יום אחד נכנס הגה"ק מטאהש זי"ע למטבח הישיבה, הנוכחים השתוממו על כך - לראות את הרבי נכנס למטבח. אחד העובדים במטבח ניגש אל הרבי ושאל אותו "מה רוצה הרבי?", אמר לו הרבי "אתה רוצה באמת לדעת מה אני רוצה? - אני רוצה שכל הבחורים החלשים שבעולם יבואו ללמוד בישיבת טאהש..."

קול הציבור
 מאגזין סקויריא
 און אלע איינזעצערליכע, מסיבות, טענות, און

דאנערשטיג בילד * י"ד תמוז תש"מ א * ולנס' 24 June, 2007

718-884-4198 תלמידי ישיבת סקויריא
 848-662-3187 ק"מ טעלעפאן Tel. Fax: 845-425-1313 Email: 4251313@gmail.com

4:13	קול הציבור
8:25	זמ תורה
8:35	זמ תורה
9:11	ד"ר א
10:00	זמ תורה
10:27	ד"ר א
12:59	זמ תורה
8:35	ד"ר א



ס'האט מיר דערציילט הגה"צ אב"ד ראדאשיץ שליט"א; ער האט געלערנט אין די טאהש'ער ישיבה, אז אסאך מאל פלעגט דער טאהש'ער רבי באגעגענען די מגידי שיעורים ארויס קומען פון שיעור, און ער האט זיי פארגעהאלטן "וואס דרייסטו זיך מיט די גרויסע גמרא אין די האנט? האסטו זיך אפגעגעבן מיט די בחורים? האסטו בודק געווען אויב יעדער בחור האט וואס ער דארף? האסטו געמאכט זיכער אז ס'פעלט קיינעם גארנישט? די בחורים זענען דא אין ישיבה אָן א טאטע און אָן א מאמע!"

ס'איז געווען אמאל א געוויסער בחור וואס מ'האט געוואלט ארויס ווארפן פון ישיבה, זענען די מנהלים געקומען צום טאהש'ער רבי און פארגעלייגט דער מצב אז דער בחור דארף מען ארויס ווארפן. האט דער טאהש'ער רבי געפרעגט "וואס איז שלעכט מיט דעם בחור?", האבן זיי געענפערט "דער בחור האלט ביי גארנישט", האט דער רבי געזאגט "קויפט דעם בחור א נייע פֿאר שוין, וועט אלץ זיין מסודר..."

נאך האט ער דערציילט, אז אין שנת תשס"ב, האט דער טאהש'ער רבי זיך אויסגעדריקט מיט גרויס ווייטאג;
"ס'הערשט א חרון אף אויף די וועלט, מ'זעט זיך נישט אפ מיט שוואכע בחורים, וואס וועט דא זיין?..."

(הגה"צ אב"ד סאנטוב שליט"א, גליין נועם שיה)

קורצע סיפורים וואס ברענגט מיט זיך א לימוד



הסיפור היומי

שבת אחת הופיע בקרית טאהש אדם נכבד ונכנס לביהמ"ד עוד בטרם עריכת השולחן, ומיד ניגש והתיישב במקום המיועד לחתנו של הרבי, בלא שיכבדוהו. הגבאים עמדו אובדי עצות...



"כדי שלא לבייש"

הלא חתנו של הרבי יותר מכובד ויותר חשוב ויותר מבוגר מאותו יהודי, ובפרט שהוא חתנו של הרבי.

לכן החליטו לא לומר כלום בנידון, ושם ואל תעשה עדיף, ומוטב להשאיר את המצב על המצב כמו שהוא, ולהמתין לראות כיצד יפול דבר.

והנה כשנכנס הרבי לביהמ"ד, תפס על אתר את שארע שם, ומיד צויה לקרוא אליו את הגבאי - עוד לפני שהתחיל לשיר 'שלום עליכם' - ואמר לו שילך לבית חתנו תיכף ומיד, ויגיד לחתנו, שהוא מאוד צרוד בקולו - 'הייזעריג' - ואינו יכול לקרות בתפילת שחרית בתורה [כידוע שהרבי היה קורא מדי שבת בשבתו בתורה ולא הפסיד מעולם לקרוא בתורה] - ויאמר לו בשמו שהוא מבקש שישאר בביתו, ויכין את עצמו לקרות למחר בתורה...

וכך, בתושייתו המרובה של הרבי, הכל על מקומו בא בשלום... (גנוס שיה)

שח הגה"צ אב"ד סאנטוב שליט"א: סיפר לי ידידי ש"ב הרה"ח ר' שלום מיכל אורגל שליט"א, יד מינו של כ"ק מרן הרה"ק מטאהש זי"ע:

בכל ליל שבת קודש בעת עריכת השולחן, היה יושב מימין הרבי חתנו הגדול ה"ה כ"ק אדמו"ר מהאדאס שליט"א. והנה באחת השבתות הופיע בקרית טאהש אדם מכובד אחד - א שיינער איד - והגיע לבית המדרש עוד בטרם עריכת השולחן, ומיד ניגש אל ראש השולחן והתיישב במקום המיועד לחתנו של הרבי - בצד ימין של הרבי - בלא שיכבדוהו.

הגבאים נכנסו לבית המדרש, וראו את האיש הזה יושב במקום המיוחד להאדמו"ר מהאדאס, וחשכו עיניהם, ועמדו אובדי עצות מבלי לדעת מה לעשות. שכן מצד אחד לא רצו לבייש את האיש הזה לומר לו שיקום ממקומו ולפנות את המקום לכבוד חתנו של הרבי - ומאידך גיסא איך שייך להניח אותו להישאר לשבת שם.

הרה"ק בעל "נועם אליעזר זי"ע מסקולען יומא דהילולא כ"ט אב

דבי מלכא בגילופין - פנינים בדרך צחות
מהגאון רבי שלמה זלמן פרידמן שליט"א, אב"ד סאנטוב ליקווד

סיפר לי ידידי הרה"צ אב"ד סקולען לייקווד שליט"א, שפעם אחת כשזקנו הגדול הרה"ק מסקולען זי"ע שהה בארץ ישראל, הלך לבקר את הרה"ק בעל 'אמרי חיים' מוויז'ניץ זי"ע. תיכף בהיכנסו, קידם ה'אמרי חיים' את פניו ואמר לו: "סקולענער רבי, הינכם שקרן!..."
האדמו"ר מסקולען החוויר מאוד, ולא האמין למשמע אוזנו, ושאל את ה'אמרי חיים': "מה?! אני שקרן?!" אמר לו ה'אמרי חיים': "כן! אתם אומרים שקר כל יום!"
האדמו"ר מסקולען נבהל מאוד, ושאל: "היכן אני משקר?"
אמר לו ה'אמרי חיים': "אתם אומרים כל יום בביהמ"ד: 'אשמנו', 'בגדנו', 'גזלנו'..."

י"ל ע"י 'דרשו' - קרן עולמית לחיזוק ועידוד לימוד התורה | 02-560-9000 | info@dirshu.co.il



מעמד הכנסת ספר תורה צו ביהמ"ד הגדול סקולען אין לעיקוואוד לז"נ אדמו"ר סקולען זי"ע
בילדער: אחים לענטשעווסקי



אם ראשונים כמלאכים- האדמו"ר הרב אליעזר זוסיא פורטוגל זצ"ל

האדמו"ר הרב אליעזר זוסיא פורטוגל (פרטיגול) זצ"ל- נולד בסקולן (מולדובה) בשנת ה'תרנ"ח (1897). שם המשפחה בשל מוצאה של המשפחה מגולי פורטוגל אשר השתקעו ברוסיה. נחשב כעילוי בבגרותו בשל התמדדותו.

בשנת ה'תרע"ה (1914) נפטר אביו ובגיל שבע-עשרה הוכתר במקומו במשרת הרבנות העיר סקולן. באותה תקופה כבר היה בקי בש"ס ובשו"ע. הקים את הת"ת הראשון לילדים ודאג למכירת אוכל כשר עבור יהודי העיר. לחם נגד תנועת ההשכלה. חסידים רבים נהרו אליו והכתירו אותו כאדמו"ר הראשון לחסידות סוקולן.

לאחר כעשרים שנות במשרת הרבנות יעץ לו רבו האדמו"ר מסדיגורא לעבור לעיר צ'רנוביץ באוקראינה שם הוכתר כרב העיר וכנשיא אגודת-ישראל. בעת מלחמת העולם השנייה החל מצב בריאותי להדרדר באופן משמעותי וכמה פעמים אף ניצל ממות בעקבות מחלות רבות. לאחר סיום המלחמה החל לפעול למען הצלת יהודים ובעיקר הענקת עזרה לילדים יתומים.

ביתו הפך לבית יתומים בו התגוררו מאות ילדים יתומים שבחלק ממסכי הרישום שלהם אף נרשם כי הם ילדיו הביולוגיים. לאחר חחרפת המצב בקרב יהודי צ'רנוביץ הבריח את הילדים היתומים לעיר בוקרשט ברומניה. הקומוניסטים ברוסיה והמשרט עצמו רדפו אחריו והוא נאסר ועונה. לאחר שחרורו מהכלא הקומוניסטי המשיך לפעול למען הצלת הילדים היתומים ונכלא בשנית הפעם עם בנו (ישבו בנפרד בכלא) ובמשך חמישה חודשים עונו וסבלו ביצחק.

ייסד בארץ ישראל את הרשת העולמית 'חסד לאברהם' המסייעת לניצולי השואה. עסק בשחרור יהודים ממאסר בכלא השלטון הקומוניסטי. בשנת ה'תש"כ (1959) הצליח לצאת מרומניה והוא הגיר לקראון היסטט בשנות ברוקלין בעיר ניו יורקשם ייסד בית כנסת והמשיך לפעול להצלת יהודים ניצולי שואה.

בעל רוח-הקודש. ענוותן מופלא ובעל חסד. בשנת ה'תשל"ו (1976) לקה בלבו. נפטר בכ"ט אב ה'תשמ"ב (1982). ציונו במונסי (ניו-יורק). חי כ-84 שנים. ממשיך דרכו בנו ר' ישראל אברהם שהוכתר כאדמו"ר השני.

סבא: ר' חיים-אב"ד סלפקוביץ (מצד אמו). **אביו:** ר' ישראל אברהם (רב קהילת העיר סקולן בברסיה). **אמו:** בת הרב חיים, אב"ד סלפקוביץ. **אשתו:** הרבנית שיינא רחל. **בנו:** אדמו"ר רבי ישראל אברהם. **מרבנותיו:** האדמו"ר מסדיגורא (הרב מרדכי שלום 1901).

מספריו: יקונט השבת ינועם אליעזר יקדושת אליעזר ישם ושארית ישראל- הוצא ע"י בנו מכתבי תורתו ובוא מובא על תקופת מאסרו.

ל רבינו מסופר שמקורו הצינו לו לפתוח ישיבה לתלמידים, אך הוא לא עשה כן. רבינו העדיף ליסד רשת בתי חנוך לילדים עזובים במשפחות העולות החדישים בארץ ישראל, תחת השם 'חסד לאברהם'. את מעשהו נימק באמרו: "אם לא אפתח ישיבה לא יקרה מאומה, הבורחים ילכו ללמוד בישיבה אחרת. לקב"ה אין הבדל אם ילמדו בישיבת סקולען או במקום אחר... לא כן אם לא אפתח את המוסדות 'חסד לאברהם' בארץ ישראל, והילדים העזובים יפלו טרף, חס וחלילה, למוסדות של אנשי השלטון". (מרבצי תורה מעולם החסידות)

בתקופה מסוימת התארס רבינו בביתו של אחד ממקורביו. יום אחד, הבחין המארח כיצד הרבי, שהיה באותה תקופה כבר זקן ותשוש כח, ממחר ויורד במדרגות בכוחותיו הדלים. שאל המארח את הרבי בבהלה: "האם קרה משהו?". "אל דאגה, ברוך ה' הכל בסדר", השיב הרבי. "אלא שבהיותי בביתך, שמתי לב לפתע שכל אנשי הבית יצאו, ונשארתי לבד עם אשתך". המארח לא יכל לעצור את השתוממותו: "רבינו, האם גם בגיל של הרבי צריכים להיות יז'הרים' בעניינים כאלו?". "ודאי", באה תשובת הרבי, "עד זקנה ועד שיבה צריכים להישמר מאיסור יחוד ומענינים אלו" (יצא אדם לפעול עמוד צ"ו).

אחד שהתגורר בקראון הייסט סיפר שבאחד מלילי השבתות הלך להשתתף בעריכת השולחן של רבינו. כשנכנס נגלה לנגד עיניו מחזה בלתי יאומן - הרבי מסקולען עומד ואומר "שלום עליכם" בהתלהבות וחיות דקדושה, כשכל כולו בוער כשלהבת אש, ואף אחד לא נמצא בבית מדרשו - אף אחד! - אף לא הגבאי או אחד מבני ביתו - הרבי נמצא לבד כשמסביבו ארבע כותלי הבית המדרש - והרבי אומר "שלום עליכם" בהתלהבות כזו כאילו היו שם י"ב קומות פארנענצ'עס מלאים אנשים...

אחר כך נישג הלה להרבי זי"ע ושאלו: למה היה צריך הרבי להתחיל ולומר "שלום עליכם" בעוד הבית המדרש ריק מבני אדם והרי היה עדיף שהרבי יתנין כמה דקות עד שיגיעו כמה אנשים - או לכל הפחות הגבאי או אחד מבני ביתו - ואז יתחיל הרבי באמירת "שלום עליכם". השיב לו הרבי: האם אני אומר "שלום עליכם" לאנשים? אני אומר את זה למלאכים, והרי הם נמצאים כאן!... (מתוך העלון הנפלא נועם שיהי-אב"ד אנטוב שליט"א)



אם הרב דומה למלאך ה'...

ידידי ש"ב הרב ה"ח ר' שלום מיכל ארגעל שליט"א יד ימינו של כ"ק מרן הרה"ק מטאש זי"ע סיפר לי סיפור נפלא ששמע מבעל העובדא, וגם מפ"ק של כ"ק מרן האדמו"ר מטאש שליט"א, וכך סיפר:

זמן מה לאחר הסתלקותו של כ"ק הרה"ק מטאש זי"ע, שהה בנו כ"ק מרן האדמו"ר מטאש שליט"א בקרית יואל. יום אחד הגיע אדם אחד ובכה בכיית נוראות, וביקש מאת הרבי שליט"א שיעשה לו טובה גדולה, וכך סיפר האיש הזה להרבי:

לפני שנים, נסעתי עם אבי ביחד עם שש אחים אל מרן הגה"ק מטאש זי"ע. נכנסנו אל הקודש פנימה ואבי מסר לרבי קוויטל עם שמות בני משפחתו, והרבי התחיל לקרוא את הקוויטל. כשהגיע הרבי לשמי שהיה רשום על הקוויטל, שאל הרבי את אבי "מי זה?", והראה אבי עלי.

הרבי הסתכל עלי רגעים אחדים, ואח"כ אמר הרבי לאבי שהוא מבקש ממנו שיצא מחדרו עם כל בניו וישאיר בן זה אצלו כי הוא רוצה לדבר עמו דבר מה ביחידות. מיד יצא אבי עם כל האחים שלי מחדר הרבי, ונשארתי אני לבדי עם הרבי.

הרבי מביט בי ושואל אותי "אמור לי את האמת, האם אתה מניח תפילין בכל יום?", מיד פרצתי בכי ואמרתי "מה אומר ומה אדבר?? - נישט ממש!". שאל אותי הרבי "מפני מה אתה לא מניח באמת תפילין?", אמרתי להרבי שהתחברתי רח"ל עם חברים שאינם רצויים והם השפיעו עלי שאין צריכים להניח תפילין בכל יום.

אמר לי הרבי "השם שלך חשון ואינו מאיר, דו ביסט טונקל, השכינה מצטערת מזה מאוד מאוד". אמרתי להרבי "אבל מה אעשה?". אמר לי הרבי "אני יכול לעשות עמך עסק?", ואמרתי להרבי "כן". אמר לי הרבי "אם אתה מבטיח לי שמעתה לא תחסיר שום יום מלהניח תפילין, הנני מבטיחך שמעתה לא יחסר לך לעולם שום דבר!", ואכן קיבלתי על עצמי בקבלה חזקה שמעתה אניח תפילין בכל יום.

ממשיך האיש לספר להרבי שליט"א: עמדתי בהבטחתי והנחתי תפילין בכל יום, וכהבטחתי הרבי לא חסרתי דבר, ולא נפל מדבריו כלום, זכיתי למצוא זיווג הגון ביותר ולהקים בית נאמן לה' ולתורתו, זכיתי לעשירות מופלגת, בנים טובים ולכל טוב, ואני עוזר להאחים שלי וגם לאחרים, ומעולם לא היה חסר לי שום דבר.

אמנם, לאחרונה באמצע החורף נולד לי בן בערב שבת, הייתי כל היום טרוד בבית החולים מחמת הלידה ושאר הסידורים בעקבותיה, ולכן שכחתי להניח תפילין באותו יום.

מספר האיש הזה: בליל שבת קודש נגלה אלי לפתע הרבי זי"ע בחלום הלילה, כשפניו מלאות רוגו, והראה לי באצבעו כמתרה בי ומוכיח אותי על כך שלא הנחתי תפילין היום, והנני מתיירא מך מאוד. על כן אני מבקש מאת הרבי, כשיחזור הביתה, ילך נא בבקשה אל בית החיים לציון הקדוש של אביו הרה"ק זי"ע, ויבקש מחילה בשמי על כך, ולהבטיח לו שאני מקבל על עצמי להתחזק בקבלה זו ביתר שאת ויתר עוז, ויבקש שהרבי יעמוד לימיני איתן שלא יחסר לי שום דבר...



גיסי הרה"ג ר' סנדר בלויא שליט"א ריש מתיבתא דסקווירא במונטריאל סיפר לי סיפור נפלא, וכך סיפר:

לפני הרבה שנים, כשמרן הגה"ק מטאש זי"ע התגורר עדיין במונטריאל, היה זה בחול המועד אחד, בסביבות השעה אחד עשרה בבוקר, והרבי עומד ברחוב בפתח בית מדרשו ומחפש מנין לשחרית. לפתע עבר שם אדם אחד והרבי פנה אליו ושאל אותו אם הוא כבר התפלל, אמר לו האיש הזה "הרבי חושב שיש לי מח וכח להתפלל עכשיו?? הרבי יודע מה שעובר עלי? אם אין לי היום חמשת אלפים דולר מזומן אז זורקים אותי מהדירה שלי רח"ל!" אמר לו הרבי "המתן רגע, הנני כבר חוזר". הרבי נכנס לבית המדרש, פשט את הטלית ולבש את השטריוימל, ואומר להאדם "בוא עמי ונלך לטייל קצת".

יילכו שניהם יחדיו - הרבי והאדם הלכו ביחד עד שהגיעו ל"פארק אוועניו" (Park Avenue) במונטריאל - אזור יוקרתי ביותר - והרבי נכנס עם האיש הזה לאיזה משרד מפואר שישבו שם אנשים מכובדים. הרבי ניגש אל האדם שישב שם במשרד ואומר לו "אני צריך כעת חמשת אלפים דולר". אומר הלה להרבי, שהוא מסכים לתת לו את הסכום בתנאי שהרבי נותן לו שטר כתוב וחתום כראוי. אמר לו הרבי שימתין כמה רגעים והוא כבר חוזר.

הרבי יצא משם עם האיש הזה, ופנה לעבר בית הגה"צ רבי יעקב יצחק ניימאן זצ"ל דומ"ץ בעלזא. הרבי דפק על הדלת, וכשפתח הדיין את הדלת, השתומם לראות את הרבי עומד שם, ומיד אמר לו הרבי שהוא מבקש שיכתוב לו איזה שטר דחוף.

לאחר ששמע הדיין את דברי הרבי, הסתכל עליו ושאל בפליאה "היום? - חול המועד?", אמר לו הרבי "כן! היום! - חול המועד!!", אמר הדיין "מעולם לא כתבתי שום דבר בחול המועד!". אמר לו הרבי "מדובר כאן בפיקוח נפש". שאל הדיין "האם הרבי מוכן לחתום היום על השטר?", השיב הרבי "כן!", כששמע את תשובת

הרבי אמר הדיין "אם כן אז גם אני אכתוב..."

התיישב איפוא הדיין וכתב שטר בכתב ידו כראוי. הרבי הזדרז והלך מיד למשרד של הנגיד הנכבד - הרבי נתן לו את השטר וקיבל ממנו חמשת אלפים דולר. הרבי מסר את הכסף להאדם שהתלווה אליו ואמר לו "הזדרז ותעתע עם זה מה שאתה צריך".

האדם לקח את הכסף והרבי חזר לבית מדרשו לתפילת שחרית, ולאחר זמן קצר, נכנס האדם הזה לבית מדרשו של הרבי והתפלל עם הרבי תפילת שחרית...



ידידי הגה"צ דומ"ץ טאהש שליט"א מקרית יואל סיפר לי סיפור נפלא ביותר, וכך סיפר:

כידוע היה מרן הגה"ק מטאהש זי"ע מחלק סכומים אדירים לצדקה, אך היה עושה כן בתחבולות שונות ומשונות כדי שלא יבחינו בזה הגבאים, מאחר שלא הייתה דעתם נוחה מכך, כי הרבי היה נותן את כל כספו לצדקה, וכמעט שלא נשאר כלום לצרכי ביתו, ועל כן היה הרבי בדרך כלל מסכם עם הנצרכים להיות במקומות מסוימים רחוק מעין הגבאים, ושם היה הרבי נותן להם סכומים הגונים ביותר לצדקה.

יום אחד נכנס אל הרבי אדם אחד שהיה נצרף, ותינה בפני הרבי את מצבו הקשה, וביקש שהרבי יעזור לו ויעמוד לימינו בסכום יפה. אמר לו הרבי "אני רוצה לתת לך ששת אלפים דולר, אמנם כדי שלא ירגישו בכך הגבאים, לכן אני מסכם אתך תמתין לי ליד המקוה בשעה פלונית ושם אבוא ואתן לך את הכסף".

הלה הגיע להמקוה בשעה היעודה כמו שסיכם עמו הרבי, והמתין להרבי שיצא מהמקוה. ברם בעת שהמתין הלה להרבי, הבחין הגבאי שהאיש הזה מחכה להרבי. הגבאי הבין מידי מה משמעות ההמתנה הזאת, ולכן בעת שהרבי טבל במקוה, והגבאי היה בטוח שהרבי אינו מבחין במעשיו, מיהר הגבאי וניגש אל הבעקישטע של הרבי, והוציא משם מעטפה מלאה בדולרים ולקחו עמו...

הרבי עלה מטבילתו ונסתפג, הוא לובש את הבעקישטע ורואה בצאתו מהמקוה את האיש הזה שהוא ממתין עליו. הרבי שמח לקראתו, ואמר לו "ברוך בואך לשלום". הרבי הכניס את ידו אל הבעקישטע, והנה שוד ושבר, המעטפה איננה! הרבי בפקחותו תפס מיד מה שקרה כאן, אך כדרכו בקודש לא עשה שום מהומה ועסק מזה, רק חייך ואמר להאדם שהמתין עליו בצחות לשונו "אל תדאג, הלא גנב משלם כפול! בוא נא אלי בעוד כמה ימים, ואתן לך שנים עשר אלף דולר!", וכך הוה.

כשסיים דומ"ץ טאהש שליט"א לספר לי את הסיפור, הוסיף ואמר לי דבר נחמד שעלה במחשבתו, דהנה איתא במדרש פ' שמיני (ויק"ר י"ג, ג') "אמר הקב"ה תורה חדשה מאתי תצא", והנה בתו"ק נאמר ש"גנב" משלם כפל, וכאן ברב הרבי וחדש ש"גנב" ג"כ משלם כפל...



סיפר לי ידידי ש"ב הרה"ח ר' שלום מיכל ארגעל שליט"א יד ימינו של כ"ק מרן הרה"ק מטאהש זי"ע, שלפני שנים בעת ששהה בקודש פנימה אצל הרבי זי"ע, נכנס יהודי ספרדי נגיד גדול, והוא אמר להרבי שהוא הגיע כעת במיוחד עם מטוס ממדינה רחוקה לומר להרבי "יישר כח". ושאל אותו הרבי "על מה אתה אומר לי יישר כח" - מה עשיתי לך?"

השיב הנגיד ואמר כך: הנה אדם אחד המתגורר במקום רחוק הזמין אצלי סחורה, ושלחתי לו את מה שהזמין, ברם הוא לא שילם לי על הסחורה. לאחר זמן הזמין אצלי שוב סחורה, ושאלתי אותו "איך אני יכול לשלוח לך סחורה והלא לא שילמת לי עדיין על הסחורה הקודמת?", אמר לי הלה שהוא ישלם לי בפעם אחת על כל הסחורות, אזי שלחתי לו את מה שהזמין. וכמעשהו בראשונה ובשניה, כך אירע בשלישית וברביעית, וכך חזר הדבר ונשנה שוב ושוב, אני שולח סחורה והוא אינו משלם לי - כל פעם בתירוץ אחר.

לאחר זמן, כשהצטבר החוב של האיש הזה לכדי סכום גדול ועצום עד למאוד, החלטתי שצריכים לעשות "סדר" בנידון, קמתי ונסעתי למקום מושבו של האיש הזה שהזמין את הסחורה. נכנסתי למשרד שלו, וביקשתי ממנו שיתן לי מיד את הכסף. לפתע צדה עיני את תמונת קדשו של הרבי, שכן על הקיר הייתה תלויה תמונה גדולה של הרבי, והבנתי שאותו אדם הוא חסידו של הרבי. מיד חנן אותי הקב"ה דעה, ועלה ברעיוני עצה טובה, וכך אמרתי להאיש הזה:

"דע לך, שאני הנגיד קרוב משפחה של הרבי, ואם אתה לא נותן לי כעת את כל הכסף שאתה חייב לי, אני נוסע תיכף ומיד אל הרבי, ואני אספר לו שאתה חייב לי עשרות אלפים דולרים ואינו משלם לי". האיש הזה נבהל מאוד מהאיום הזה, ומיד הוציא את פנקס השטעקים שלו ונתן לי שטעק על כל הסכום, והתרה בי שלא אגלה להרבי על כך.

ובכן - אומר הנגיד - באתי כעת לומר להרבי "יישר כח", שבזכות התמונה שלכם קיבלתי את כל הסכום שהיה אותו אדם חייב לי, ומיד הוציא הנגיד הזה שטעק, ורשם שם את סכום המעשרות מהסכום הגדול שקיבל עבור החוב שלו...

